

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

**KATEDRA TECHNICKÉ
A INFORMAČNÍ VÝCHOVY**

**LIDOVÁ TVOŘIVOST – VYUŽITÍ PŘÍRODNÍCH
MATERIÁLŮ V PRAKTICKÝCH ČINNOSTECH
V MATEŘSKÉ ŠKOLE**

Bakalářská práce

Olomouc 2011

Vedoucí práce:
RNDr. Miroslav Janu, Ph.D.

Vypracovala:
Zdeňka Sventková

Prohlášení:

*Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracovala samostatně pod vedením
RNDr. Miroslava Janu, Ph.D a použila jen prameny uvedené v seznamu literatury.*

.....
datum, podpis

Ráda bych vyjádřila poděkování panu RNDr. Miroslavu Janu, Ph.D za odborné vedení, metodickou pomoc, cenné rady a připomínky, které mi poskytl při přípravě a zpracování mé bakalářské práce.

Podpis:

„Šikovnost rukou se mění v šikovnost myšlení.“

J. A. Komenský

OBSAH:

ÚVOD – CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	7
TEORETICKÁ ČÁST	8
1. LIDOVÁ TVOŘIVOST – TRADICE A ZVYKY	9
1.1 LIDOVÁ TVOŘIVOST	10
2.1 DŘEVO	12
2.2 PAPÍR	13
2.2.1 Historie výroby papíru	13
2.2.2 Vlastnosti papíru	14
2.2.3 Dělení papíru	15
2.3 PŘÍRODNÍ MOTOUZ	17
2.4 MATERIÁL (SUROVINY) TÉMĚŘ ZADARMO	17
2.5 DALŠÍ POTŘEBNÝ MATERIÁL	18
3. RÁMCOVĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM (RVP PV)	19
4. ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM (ŠVP)	20
4.1 ŠVP MŠ BUDIŠOV NAD BUDIŠOVKOU	21
5.1 CHARAKTERISTIKA MŠ	22
5.2 MŠ SVATOŇOVICE	23
6. PRAKTICKÉ ČINNOSTI V MŠ	24
6.1 BEZPEČNOST A HYGIENA PŘI PRÁCI	25
PRAKTICKÁ ČÁST	26
7. VYUŽITÍ PŘÍRODNÍHO MATERIÁLU V PRAXI	27
7.1 JABLÍČKO	28
7.2 PODZIMNÍ SKŘÍTEK	31
7.3 VÁZA SE SUŠENÝMI KVĚTY	33

7.4 DÝNĚ NA HALLOWEEN.....	35
7.5 ANDĚLÍČEK	37
7.6 ANDĚLÍČEK „2“	39
7.7 PŘÍRODNÍ ZÁVĚS	42
7.8 PŘÍRODNÍ ZÁVĚS „2“	44
7.9 VÁNOČNÍ OZDOBY - SLANÉ TĚSTO	47
7.10 VÁNOČNÍ OZDOBY – ZVONEČEK	51
7.11 VÁNOČNÍ OZDOBY – RYBIČKA Z PEDIGU	54
7.12 SNĚHULÁK	56
7.13 SNĚHULÁK „2“	59
7.14 MASOPUST - MASKA MEDVĚDA	62
7.15 TULIPÁN.....	65
7.16 VELIKONOČNÍ DEKORACE	68
7.17 PTÁČEK.....	71
ZÁVĚR.....	74
RESUMÉ	75
Seznam odborné literatury a pramenů:.....	76
Internetové zdroje:.....	79
Fotografie:	79
Použité zkratky:	79
ANOTACE.....	80
Seznam příloh:	84

ÚVOD – CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Pro svoji bakalářskou práci jsem si vybrala téma, které je mi velmi blízké. Pracovní činnosti nejsou pro mne jen jednou z činností v MŠ, ale také velká záliba v mém soukromém životě. Dříve než jsem začala pracovat jako učitelka v MŠ, mnohé z nápadů jsem si vyzkoušela s vlastními dětmi. Tím jsem také získala představu, co děti zvládnou, co se jim líbí a co ne.

Dnes mohu pozorovat, jaký vliv má rukodělná práce na vývoj dětí v celé třídě. Příliš živé děti se zklidní, učí se soustředit a také dokončit načatou práci. Ostýchavé děti získávají větší sebevědomí, když se jim výrobek podaří zhotovit tak, jak si to přály. U všech dětí se tak rozvíjí praktické dovednosti, tvořivost a estetické cítění.

Z vlastní zkušenosti vím, že děti se o veškeré přírodniny zajímají i bez přičinění dospělých. Vnímají různost materiálů všemi smysly. Sbírají různé kamínky, klacíky, šišky,... Přírodní materiály rozvíjí jejich fantazii, představivost a tvořivost. Zdokonalují a procvičují tím své motorické dovednosti.

Práce s přírodninami je kreativní a nevyžaduje takovou přesnost. Výrobky z přírodnin jsou vždy originály a to i z dětských rukou.

Každý člověk během svého života přichází do styku s různými materiály v nejrůznějších podobách. Přírodní materiál je ten, který můžeme nalézt všude kolem nás. Příroda, která nás obklopuje, nabízí množství tohoto materiálu, který není nijak zpracovaný ani upravený a lze ho použít na výrobu nejrůznějších předmětů, dekorací.

Přírodní materiály používaly již naše babičky při výrobě předmětů a pomůcek denní potřeby. V současné době nacházejí své využití i zcela nové materiály, které jsou již ale různě dále upravovány a zpracovávány. To, co naši předkové dělali z nutnosti, co pro ně bylo otázkou přežití a tvrdé dřiny, aby jejich rodiny měly co jíst, je dnes převážně „koníčkem“, zábavou, formou určité seberealizace, způsobem trávení volného času.

V této práci se chci zaměřit na využití přírodního materiálu, ať již tradičními, ale také novými způsoby. Seznámit s vlastnostmi materiálů a také podmínkami pro práci s ním v praktických činnostech v MŠ.

Nalezneme zde soubor didakticky upravených návodů na výrobu některých známých i méně známých výrobků za použití přírodních materiálů při dodržení tradičních pracovních postupů, ale také některé výrobky zpracované ne zcela tradičně

TEORETICKÁ ČÁST

1. LIDOVÁ TVOŘIVOST – TRADICE A ZVYKY

Tvořivost:

Tvořivost neboli kreativita je schopnost, dovednost, která se projevuje jako vynalézavost vytvořit něco nového, originálního. Tvořivost je vlastností člověka, kterou lze v jedinci pěstovat. Tvořivý není člověk pouze, pokud něco vyrábí a tvoří, ale také v běžných životních situacích, kdy musí hledat různá řešení. Pro děti je tvořivost (kreativita) nejdůležitější vlastností při hře.

Tradice:

Obvykle je chápána jako souhrn společenských a kulturních zvyklostí, událostí, přenášených z generace na generaci. Jde tedy o jednu z forem zachování národního kulturního dědictví, které nám pomáhá vytvářet pocit národního vědomí, národní hrdosti. Dalo by se říct, že náš národ patří k těm, co mohou říci, že většina jejich zvyků a tradic jsou původní a neodvozené.¹

Zvyk:

Zvyk (od zvyknouti si) je ustálený vzorec chování jednotlivce nebo členů určitého společenství, zdůvodněný pouze tím, že se tak chovali "vždycky", přinejmenším po delší dobu. Individuálně získaný a často nutkavý zvyk je návyk. Pokud takové chování jednotlivce společnost neschvaluje, říká se mu zlozvyk.²

Pranostika:

Pranostika je žánr lidové slovesnosti. Jde o rčení, které se snaží dávat do souvislosti určité meteorologické jevy a roční dobu, založené na dlouhodobé lidské zkušenosti. Slovo pranostika je odvozeno z latinského slova prognosis, tedy předpověď. Pojí se s každým měsícem.³

¹ FROLEC, V. *Prostá krása: deset kapitol o lidové kultuře v Čechách a na Moravě*. Praha: Vyšehrad, 1984. 302 s.

² Ottův slovník naučný XXVII. Paseka: Argo, 2002. 904 s. ISBN 80-7203-446-4.

³ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Pranostika>

1.1 LIDOVÁ TVOŘIVOST

Lidová tvořivost je vlastnost, schopnost člověka vytvářet něco nového nebo novým způsobem to, co bylo dříve zpracováno nebo vyrobeno jiným způsobem nebo pomocí jiných nástrojů a postupů.

Rysem tvořivosti je vnitřní potřeba měnit dané, zaběhlé, touha experimentovat a něco přetvořit. Důležitým podnětem k vyvolání touhy tvořit, vymýšlet něco nového, je motivace.

Tvořivost lze nadále rozčlenit na základě oblasti lidské činnosti, v níž je uplatňována. Tradičně je takto tvořivost členěna na tvořivost uměleckou a tvořivost vědecko-technickou, přičemž někteří autoři upozorňují na společné znaky tvořivosti v obou oblastech: „Umělecká tvorba je projevem téhož tvůrčího potenciálu jako jiná tvorba, ale zatím co výsledky vědy a techniky pronikají do lidské činnosti ve smyslu objektivního zkoumání a přetváření světa i člověka, umění hledá především lidské rozměry tohoto pronikání.⁴

Tvořivý jedinec:

- není svázán přesností a pečlivostí
- je intuitivní, psychicky náladový, má zájem o lidské jednání
- je otevřený, vnímavý, nachází zalíbení v nových přístupech
- je esteticky, emocionálně a sociálně senzitivní (citlivý)
- využívá vlastní představivosti a fantazie
- je zvědavý a snadno se nechává inspirovat okolím
- má široké zájmy

⁴ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Tvořivost>

2. PŘÍRODNÍ MATERIÁL

Nejvíce přírodního materiálu nám nabízí sama příroda. Je snadno dostupný, finančně nenáročný a děti ho mohou sbírat při vycházkách v mateřské škole nebo při pobytu venku se svými rodiči. Tento materiál můžeme postupně shromažďovat po celý rok a postupně s ním pracovat a různě kombinovat.

Mezi materiál, který můžeme takto získat, patří např.:

plodiny pěstované na polích (makovice, kukuřice, obilí, sláma, ...)

na loukách (různé druhy trávy, květiny, ...)

ze stromů (padající listí, větvičky, žaludy, kaštiny, bukvice, jeřabiny, javorové vrtulky, šišky, kůry, ...)

z lesa (choroše, mech, ...)

semena a jádra (dýně, meruňky, melounu, ...)

plodiny (čočka, hrách, fazole, ...)

skořápky ořechů (pistácie, vlašské ořechy, ...)

kamínky, mušle ...

Takto nasbíraný materiál můžeme uskladnit pro pozdější použití. Musíme ale dbát na to, aby byl materiál před uskladněním dobře proschlý a nedošlo k jeho znehodnocení. Nejlépe je materiál uskladnit do děrované krabice.

2.1 DŘEVO

Dřevo je již od dávných dob jedním z nerozšířenějších materiálů, který člověk využíval a využívá dodnes. Vývojem prošlo nejen zpracování dřeva, ale také jeho využití. Původně se dřevo využívalo především jako zdroj tepelné energie a pro výrobu různých nástrojů a nábytku. Dnes dokážeme dřevo různě zpracovávat a v chemickém průmyslu různě upravovat. Využití dřeva roste, a tak se v současnosti stává nejuniverzálnější a nejvyhledávanější výrobní surovinou.

Dřevo je materiál, který je lehký a přitom pevný. Má výborné tepelně izolační, dekorativní a estetické vlastnosti. Pro svou přirozenou kresbu, příjemný, estetický vzhled, a pro své fyzikální vlastnosti je stále více žádaným materiálem. Lehce se obrábí, což umožňuje jeho všestranné využití jako např. při výrobě obalů, nábytku, hudebních nástrojů, stavebních konstrukcí a dalších výrobků.

Potřeba dřeva neustále roste, a proto se v současné době musí k této surovině přistupovat velmi obezřetně, tak aby se neustálým zvyšováním těžby dřeva nenarušila rovnováha přírody.

Využití dřeva v mateřské škole má také mnoho podob:

dřevěný nábytek (skříně, stoly, židle, ...)

hračky a pomůcky (stavebnice, kostky, puzzle, skládačky, ...)

pracovní materiál (hoblíny, odřezky, větvičky, ...)

2.2 PAPÍR

Papír se stal pro dnešního člověka zcela běžným a všedním materiálem. Různě upravený ho denně využíváme v nejrůznějších oblastech svého života a vůbec si neuvědomujeme, že tento materiál byl dříve vzácný a podle toho se s ním i zacházelo.

2.2.1 Historie výroby papíru

Prvním prostředkem pro zachování písemných dokladů byli kosti, hliněné destičky, kůra stromů atd. Postupně se začal objevovat podobný materiál dnešnímu papíru. V Egyptě se již před více než 5000 lety používal ke psaní papyrus, byl vyráběn z druhu rákosí.⁵

Na našem území se zakladatelem první papírny v Aši stal Karel IV. v roce 1370. Dodnes u nás funguje papírna ve Velkých Losinách založená před rokem 1596. Vyrábí ruční papír bez přestávky již více než 400 let a od roku 2002 je označena Národní kulturní památkou.

Papír je vyráběn z různých surovin, ale převážně ze dřeva. Dřevo je zpracováváno chemicky nebo mechanicky na vlákninu. Tu je zapotřebí mletím, plněním, klížením a barvením upravit na papírovinu. Papírovina je dále zpracovávána na různých typech papírenských strojů na papír.

*„Základní charakteristikou výroby papíru je tzv. „mokrá“ způsob výroby. Nejprve se v prostředí obsahujícím cca 99 % vody rovnoměrně rozptýlí (suspenduje) asi 1 % vhodných vláknitých a přídatných surovin a následně se přebytečná voda odstraní. Odvodnění musí být postupné, aby měla vlákna příležitost vzájemně se proplést – „zplstit“, což zajistí soudržnost hotového papíru. Zplstňování probíhá na sítích. Další voda se odstraní lisováním a konečně sušením.“*⁶

⁵ NEJEZCHLEBOVÁ, K. *Dekorování papíru*. Brno: Computer Press, 2004. s. 4. ISBN 80-251-0294-7.

⁶ KOČMAN, J. H. *Médium papír*. Brno: Vysoké učení technické, VUTIUM, 2004. s. 7. ISBN 80-214-2626-8.

2.2.2 Vlastnosti papíru

Papír má řadu vlastností, pro které je vyhledáván a využíván také v mateřské škole. Výhodou je jeho cena, snadná dostupnost a nenáročnost při zpracování. Při práci s papírem rozvíjíme motorické dovednosti dětí, fantazii, estetické cítění atd.

„Není papír jako papír. Podle mnoha různých vlastností, jako je například savost, ohebnost, průsvitnost a další, se papír rozděluje do skupin s různými názvy a charakteristikami. Rozhlédněte se ve svém okolí a zkuste si nasbírat vzorky odlišných papírových materiálů. Použití určitého druhu často ovlivní výsledek práce v dané technice.“⁷

Pojem vlastnost papíru nám pomáhá předem si určit, který druh papíru je nejvhodnější pro daný postup při výrobě námi zvoleného výrobku.

Papír hodnotíme podle několika kritérií. Vůbec nejrozšířenější dělení papíru je podle způsobu jeho výroby, další často používané dělení papíru je podle jejich plošné hmotnosti, podle klížení, formátu nebo podle způsobu jejich použití. Každý papír má své typické vlastnosti a dá se použít k jiné výtvarné činnosti. Některé papíry jsou vhodné pouze ke kreslení, další k vytváření prostorových objektů. Jsou papíry, které jednoduše zmačkáme či obarvíme, některé slouží k dekoraci jiné k tisku knih nebo zabalení dárku pro své blízké.

⁷ NEJEZCHLEBOVÁ, K. *Dekorování papíru*. Brno: Computer Press, 2004. s. 4. ISBN 80-251-0294-7.

2.2.3 Dělení papíru

Papír můžeme dělit podle různých kritérií:

Podle formátu:

formát papíru se neudává v cm, ale označuje se všeobecně známou značkou: A0, A1, A2, A3, A4, ... kde formát A0 má plochu 1 m² a další formáty vznikají jeho následným půlením.

Dělení papíru podle způsobu jeho výroby:

Ruční papír – Ruční papír má nepravidelné okraje a jeho povrch je mírně strukturovaný. Ruční papír je dražší a používá se především pro reprezentativní účely nebo v umění.

Strojově vyrobený papír – papíry vyrobené tímto způsobem nabízejí široký výběr odlišných materiálů, barev a různých vlastností. Tyto papíry jsou vyráběny průmyslově na papírenských strojích, denně se s nimi setkáváme.

Dělení papíru podle způsobu použití:

Papír můžeme dělit do mnoha skupin také podle způsobu jeho použití a takto rozlišený ho nalezneme například v obchodech.

Psací a kreslicí papíry – s těmito papíry se setkáváme ve škole, v práci, na úřadech nebo doma. Jsou to kancelářské, náčrtkové, sešitové, rýsovací papíry.

Balící papíry – jedná se především o papíry recyklované, hedvábné, pergamenové, parafinové, sulfitové, ...

Hygienické papíry – jsou to výrobky denní potřeby, bez kterých bychom si už nedokázali představit náš život. Neobejdeme se bez toaletního papíru, papírových ubrousků, ručníků, kapesníků či utěrek. Patří sem i papíry ubrusové, tapetové, ...

Technické a průmyslové papíry – zahrnují pytlové, filtrační a cigaretové papíry, kelímky, tácky, ...

Materiály pro výtvarníky a dekorační účely – tyto papíry bývají dražší, patří sem akvarelové papíry, ruční papíry, hlubotiskové, pauzovací nebo krepové papíry.

Tiskové papíry – jedná se o novinové, knihtiskové, ofsetové, natírané, ilustrační bankovkové papíry, hlubotiskové, mapové, ...

Podle způsobu použití v praktických činnostech v MŠ:

barevný papír – slabý, obyčejný nebo samolepící, všechny barvy, barevný po jedné nebo obou stranách, různé formáty, též v sadách

batikovaný papír – speciální papír určený k batikování (náhradou lze použít hedvábný papír, nejlépe předem zmačkaný)

hedvábný papír – velice tenký, průsvitný, v různých barvách a velikostech (při promočení vodou nebo lepidlem pouští barvu)

karton – velice silný papír, v různých barvách, různé formáty

kreповý papír – všechny barvy, v rolích (při promočení vodou nebo lepidlem pouští barvu)

lepící papír – lesklý, s pogumovanou zadní stranou, všechny barvy, archy formátu A4 (dá se dobře trhat a stříhat)

lesklá folie – odolný materiál, v rolích, různé barvy (zlatá, stříbrná a další)

novinový papír – nejdostupnější papírový materiál, dobře se na něj maluje, jde mačkat, trhat, stříhat, slepovat, kroutit, skládat, vrstvit a výborně se hodí na výrobu ručního papíru a papírové hmoty, která slouží podobně jako plastelína. Po zaschnutí je lehká, dá se nabarvit, nalakovat a objekty z ní vydrží dlouhou dobu

odpadový materiál – doma nám zůstávají roličky od toaletního papíru, krabičky od sýrů atd. Je snadno dostupný a nabízí nové možnosti využití

pauzovací papír – tenký, průhledný, pevný, podobný svačínovému papíru (o zbytky možno poprosit v architektonických kancelářích)

polokarton – slabší karton, v různých barvách, různé formáty

svačínový papír – slabý, průhledný, v roličkách (lze použít místo pauzovacího papíru ke kopírování předloh)

vlnitá lepenka – ohebná lepenka s hustými vlnkami po jedné straně (užívá se k balení různého zboží)⁸

⁸ RFFOVÁ, U. - BURKHARTOVÁ, I. *Velká kniha pro malé mistry*. PRAHA: Ikar, 1995. s. 10. ISBN 80-7202-659-3.

2.3 PŘÍRODNÍ MOTOUZ

Přírodní motouzy se již využívají především jen k dekorativním účelům. Z ostatních odvětví byly vytlačeny výkonnějšími syntetickými vlákny. Nejčastěji se vyrábějí ze sisalu, juty, lnu, bavlny, ale také z vláken kokosových ořechů, kombinací lnu a konopí nebo existují také motouzy papírové.

2.4 MATERIÁL (SUROVINY) TĚMĚŘ ZADARMO

Je mnoho materiálu, který má malou, ne-li téměř žádnou pořizovací hodnotu. Lidé si často ani neuvědomují, že spoustu surovin mají doma a to ve formě odpadu, který „skončí“ nevyužit v odpadkovém koši.

Mezi tento materiál patří např.:

různé krabičky (od sýrů, mléka, čajů, bonboniér ...),
ruličky od toaletního papíru, kuchyňských utěrek, koberců ...,
zbytky svíček,
kelímky od jogurtů,
zbytky látek,
korkové a plastové zátky,
dřívka od nanuků,
pohlednice a přání,
knoflíky (ze starého oblečení),
atd.⁹

⁹ RFFOVÁ, U. - BURKHARDTOVÁ, I. *Velká kniha pro malé mistry*. PRAHA: Ikar, 1995. s. 11. ISBN 80-7202-659-3.

2.5 DALŠÍ POTŘEBNÝ MATERIÁL

Kromě pomůcek jmenovaných v předchozích kapitolách potřebujeme ke tvoření v praktických činnostech ještě další materiál a pomůcky:

stužky, nitě, vlnu a další různé provázky,
jehly, háčky, štětce,
kleště, děrovačku, zalamovací nožik,
lepící pásky, pravítko,
nůžky, lepidlo, klovatinu, tavnou pistoli . . . ,
špejle, dřevěné korálky,
keramická hlína, sádra, samotvrdnoucí hmota,
plst', vata,
atd.¹⁰

¹⁰ RFFOVÁ, U. - BURKHARTOVÁ, I. *Velká kniha pro malé mistry*. PRAHA: Ikar, 1995. s. 12. ISBN 80-7202-659-3.

3. RÁMCOVĚ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM (RVP PV)

Rámcové i školní vzdělávací programy jsou veřejné dokumenty přístupné pro pedagogickou i nepedagogickou veřejnost.

RVP PV vymezuje hlavní požadavky, podmínky a pravidla pro institucionální vzdělávání dětí předškolního věku. Tato pravidla se vztahují na pedagogické činnosti probíhající ve vzdělávacích institucích zařazených do sítě škol a školských zařízení. Jsou závazná pro předškolní vzdělávání v MŠ, dále v MŠ s programem upraveným podle speciálních potřeb dětí a v přípravných třídách základních škol.

RVP PV určuje společný rámec, který je třeba zachovávat. Vytváří podmínky k tomu, aby každá vzdělávací instituce mohla za předpokladu zachování pravidel vytvářet a realizovat svůj vlastní školní vzdělávací program.

RVP PV je směrodatný dokument nejen pro tyto instituce, ale také pro zřizovatele i jejich odborné a sociální partnery.

Hlavní principy RVP PV:

- akceptování přirozených vývojových specifíků dětí předškolního věku
- umožňuje rozvoj dítěte dle jeho individuálních možností a potřeb
- vytváření základů klíčových kompetencí dosažitelných v předškolním vzdělávání
- definuje kvalitu předškolního vzdělávání (cíle, podmínky, obsah, výsledky)
- zajišťuje srovnatelnou pedagogickou účinnost vzdělávacích programů
- prostor pro individuální profilaci každé MŠ
- umožňuje využívat různé formy i metody vzdělávání, přizpůsobovat místním podmínkám, možnostem a potřebám
- poskytuje kritéria pro vnitřní i vnější evaluaci¹¹

Na základě RVP PV si tvoří každá MŠ svůj ŠVP, který přizpůsobí prostředí a podmínkám. S tímto ŠVP dále pracuje, a vytváří TVP pro jednotlivá oddělení.

¹¹ *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2004. s. 5-6.

4. ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM (ŠVP)

Školní vzdělávací program je učební dokument, který si každá škola v České republice vytváří, aby realizovala požadavky rámcového vzdělávacího programu. Legislativně je zakotven v zákoně číslo 561/2004 Sb. (školský zákon).

Možnosti ŠVP

Učitelé mohou:

- profilovat svoji školu a tím ji odlišit od jiných škol
- formulovat vlastní představy o podobě vzdělávání na své škole
- odbourat zbytečné duplicity v obsahu učiva
- lépe spolupracovat při mezioborovém vzdělávání
- posílit týmového ducha pedagogického sboru
- učit kreativně

Žáci:

- si mohou vybrat školu, která nejlépe vyhovuje jejich požadavkům
- se budou vzdělávat efektivněji¹²

¹²http://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%A0koln%C3%AD_vzd%C4%9B1%C3%A1vac%C3%AD_program

4.1 ŠVP MŠ BUDIŠOV NAD BUDIŠOVKOU

ŠVP je zpracováván s ohledem na každou mateřskou školu individuálně. Jsou zde zohledněny jak geografické podmínky, tak materiální, finanční atd.

MŠ Budišov nad Budišovkou pracuje se ŠVP pod názvem „Zvířátka my máme rádi, jsou to naši kamarádi“. Je zpracován jako vzdělávací projekt, který umožňuje dítěti vnímat svět v jeho přirozených souvislostech a získávat tak reálnější pohled na svět, prožívat kontakt s přírodou.

Jednou z našich priorit je ekologická výchova a ochrana životního prostředí, jako nedílná součást života dětí v mateřské škole. U dětí se posiluje radost a potřeba poznávat i ochraňovat přírodu živou, objevovat krásu a neničit přírodu neživou.

Na základě ŠVP si každá třída v mateřské škole může tvořit svůj TVP. Části TVP MŠ Budišov nad Budišovkou – odloučené pracoviště Svatoňovice vztahující se k tématu bakalářské práce viz. příloha.

5. MŠ BUDIŠOV NAD BUDIŠOVKOU

MŠ Budišov nad Budišovkou se nachází v pohraniční oblasti okresu Opava. Byla postavena českým farářem panem Horákem a byla majetkem farní obce katolické.

Začalo se zde vyučovat 1. září 1945. MŠ disponuje dvěma budovami, z nichž jedna se nachází v Budišově, druhá v nedaleké vesnici Svatoňovice. MŠ je pětitřídní, včetně třídy ve Svatoňovicích, která se stala v roce 2000 odloučeným pracovištěm.

5.1 CHARAKTERISTIKA MŠ

Budova v Budišově má 4 třídy, 2 samostatné lehárny, jídelnu, hernu na cvičení a prostornou školní zahradu, která je dostačující pro volný čas a pohybové aktivity. Budova školy ve Svatoňovicích má jednu třídu s prostornou hernou, samostatnou lehárnu a prostornou školní zahradu.

Zřizovatelem budovy v Budišově je město Budišov nad Budišovkou, zřizovatelem budovy ve Svatoňovicích je Obecní úřad Svatoňovice. Oba zřizovatelé se dle svých možností podílí na provozu mateřské školy a její modernizaci.

Pro obec Svatoňovice je tamní MŠ prioritním zařízením, proto se ji zastupitelé obce snaží udržovat a modernizovat tak, aby byli spokojeni nejen rodiče, ale hlavně děti, které MŠ navštěvují.

Pro rok 2012/2013 je zapsáno v MŠ Budišov nad Budišovkou 76 dětí, v obci Svatoňovice 19 dětí ve věku od 3 do 6 let.¹³

¹³ Zdroj: TVP, MŠ Budišov nad Budišovkou

5.2 MŠ SVATOŇOVICE

Budova odloučeného pracoviště ve Svatoňovicích nabízí dětem prostory určené jak ke stravování, hře, pohybu, ale také k výtvarným činnostem. Na budovu navazuje pozemek školní zahrady s průlezkou, klouzačkou a pískovištěm.

Ačkoliv se MŠ nachází v centru obce, je obklopena ze všech stran přírodou. Při vycházkách s dětmi není daleko do lesa ani na statek za zvířátky. Během celého roku tak mohou děti s paní učitelkou při vycházkách sbírat vše, co jim příroda nabízí. Různé plody (kaštany, šípky, žaludy, ...), rostliny (makovice, léčivé byliny, obilné klasy, květy na sušení, ...), podzimní listí, kamínky, klacíky, ...

Takto získaný materiál nám mnohdy slouží nejen jako pracovní materiál pro tvoření, ale také jako téma k rozhovorům v komunikativním kruhu. S dětmi si povídáme, kde a kdy jsme daný předmět (přírodninu, materiál) našli, co nám připomíná, co vše bychom z něj mohli vyrobit atd.



(MŠ Svatoňovice)

¹⁴ zdroj: MŠ Svatoňovice

6. PRAKTICKÉ ČINNOSTI V MŠ

V „Informatoriu školy mateřské“ doporučuje J.A.Komenský, aby se děti už v raném věku seznamovaly s ručními pracemi a s hospodářstvím. Aby děti poznávaly předměty domácí potřeby a jejich význam, navykaly pracovitosti a aby bylo dětem umožněno stále něco stavět, přenášet z místa na místo, obracet, lámat, krájet, zdvihát, neboť výcvik ruky je prvopočáteční učení. Člověk se musí učit sedět, stát, chodit i pohybovat rukama v práci. Všechny děti by se měly naučit tomu, co budou v životě potřebovat.

Praktické činnosti v MŠ jsou zaměřeny na rozvoj jemné a hrubé motoriky, na získávání vědomostí o různých materiálech, nástrojích, pomůckách a pracovních postupech.

Děti se učí rozpoznat vybrané materiály a jejich vlastnosti. Učí se používat při práci vhodné pomůcky, osvojují si jednoduché pracovní postupy pro další použití ve zcela jiných nebo podobných situacích. Také se učí správně si zorganizovat činnost, udržet pořádek na svém pracovišti, dbát bezpečnostních a hygienických zásad.

Učí se ale i dalším vlastnostem, jako například trpělivosti, vůli dokončit práci pořádně. Poznávají první neúspěchy, musí se naučit vyrovnat se s tím, že se jim všechno nepovede napoprvé.

Vzdělávání v praktických činnostech směřujeme k získávání vědomostí a dovedností, které můžeme využít v běžném životě:

znát vybrané materiály a jejich vlastnosti,
umět pracovat s nástroji a náradím při práci s různými materiály,
rozvíjet jemnou a hrubou motoriku,
rozvíjet fantazii a kreativitu dětí,
vytvářet si aktivní vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí,
prohlubovat poznatky a dovednosti pro svoji další profesní a životní orientaci,
osvojit si zásady bezpečnosti,
atd.

6.1 BEZPEČNOST A HYGIENA PŘI PRÁCI

V pracovním prostředí by se měly udržovat optimální tepelné podmínky, přiměřená vlhkost a přívod čerstvého vzduchu (snadná větratelnost).

Nejpříhodnější poloha učebny je na jižní, jihovýchodní nebo východní straně, aby měla dostatečné přirozené osvětlení. Umělé osvětlení musí mít vyhovující intenzitu, nesmí oslňovat, má dopadat správným směrem, mělo by být účelné a hygienické.

Příslušný počet stolků by měl svými rozměry odpovídat velikosti žáků a především by měla vyhovovat plošná výměra podlahové plochy.

Kromě požadavků na prostor třídy dbáme také na dodržování určených pravidel při samostatné práci žáků. Jde hlavně o čistotu a pořádek na pracovním místě a možnost umytí rukou během zaměstnání.

Bezpečnost práce žáků je při vyučování zajišťována neustálým dohledem učitele.

Na bezpečný průběh vyučování má velký vliv výchovné působení a samotný vzor učitele, který je za žáky odpovědný.

PRAKTICKÁ ČÁST

7. VYUŽITÍ PŘÍRODNÍHO MATERIÁLU V PRAXI

Mezi přírodní materiál řadíme vše, co vyrostlo a co se nachází v přírodě bez zásahu člověka. Proto také při činnostech v přírodě vedeme děti k tomu, aby záměrně neničily krásy přírody, ale hledaly v ní inspiraci pro tvorbu.

I když dnes již mnoho přírodních materiálů člověk nahradil umělými, dostáváme se do období, kdy se stále častěji vracíme k přírodě.

Práce s přírodním materiálem umožňuje dětem nenásilnou formou přechod od hravé k řízené práci. Cílem této práce je především rozvíjet a zdokonalovat jemnou motoriku ruky, podporovat rozvoj dětské aktivity a tvořivosti, procvičovat hmatové a zrakové vnímání, napomáhat rozvoji estetického cítění a zaměřovat se nejen na samostatnou, ale i kolektivní práci.

Myslím si, že zkušenost dětí s přírodním materiálem je inspiruje k další tvůrčí činnosti. Zrakem rozliší barvy a vzory, sluch dává možnost poslouchat zvuky materiálů při manipulaci s nimi. Protože děti jsou citlivější a vnímavější k dění v jejich okolí, je důležité při tvorbě plně zapojit a rozvíjet všechny jejich smysly. Hmatem zkoumají, jaký tvar má daný předmět, zda je hrubý nebo naopak hladký, je-li teplý, studený apod. I čichové vjemy mohou působit na dětskou fantazii a rozvíjet a zdokonalovat dětskou tvořivost.

7.1 JABLÍČKO

Technika: stříhání, lepení

Materiál: krabička od sýru, barevný papír, vlnitý papír (zelený)

Pomůcky a nářadí: tužka, nůžky, lepidlo

Věková kategorie: 3-6 let

Zařazení do ŠVP PV:

- Čáry máry s barvičkami – podzimní blok
- Vůně a barvy podzimu – košík plný ovoce

Klíčové kompetence:

- získává nové poznatky, pochopení významu ovoce pro děti
- vědomosti umí použít v jiných situacích (využití všech smyslů)
- dokáže vyjádřit nově získané vědomosti

Motivace:

- komunikativní kruh na téma „ovoce“
- čerstvé ovoce (děti měly za úkol přinést do MŠ nějaké ovoce)
- hra „poznej ovoce“ – se zavázanýma očima poznat ovoce které právě držím
- píseň s pohybem

Maluje sluníčko

Maluje sluníčko červené jablíčko

červené, kulaté jablíčko je sladké.

Hop, hop na jablíčko,

hop, hop vyskočím.¹⁵

¹⁵ <http://www.veselecviceni.estranky.cz/clanky/rikanky/maluje-slunicko.html>

Pracovní postup: z připravených věcí si děti vzaly krabičky od sýrů a obkreslily na barevný papír (dle výběru dětí), kruh vystřihly.

Krabičku natřely z jedné strany lepidlem (i boky). Barevný papír přilepily na krabičku a papír přesahující okraje přilepily na okraje krabičky nebo odstříhly.

Lístečky, stopky a „šušínky“ měly děti připravené, vše nalepily na své místo, aby jablíčko vypadalo jako skutečné.

Technický náčrt pracovního postupu:



(materiál, který budeme potřebovat)



(obkreslování krabičky od sýrů)



(vystřihování kolečka)



(lepení papíru na krabičku)



(hotová jablíčka)

¹⁶ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.2 PODZIMNÍ SKŘÍTEK

Technika: lepení přírodních materiálů dle fantazie dětí

Materiál: podzimní listí, větvičky stromů, plody stromů a keřů (kaštany, žaludy, šípky), skořápky ořechů, dřevěné hobliny, korkové zátky

Pomůcky a nářadí: knihy, papírové krabice, lepidlo

Věková kategorie: 3-6 let

Zařazení do ŠVP PV:

- Čáry máry s barvičkami – podzimní blok
- Vůně a barvy podzimu – barevný svět

Klíčové kompetence:

- prakticky se učí rozmanitostí přírody
- pojmenovat většinu toho čím je obklopeno
- sledovat a vyprávět pohádku
- při tvoření si plánuje postup a organizuje prostor, ve kterém tvoří

Motivace:

- komunikativní kruh s dětmi na téma podzim, podzimní počasí, změny v přírodě
- pohádka „O stromu“
- vycházka vesnicí a sběr podzimního listí, kaštanů, žaludů, šípků, ...
- návštěva ZŠ, kde probíhal projekt „Podzimní čarování“
- báseň

Podzimní stromy

Stromy smekly klobouky,

žlutě prší na louky,

v moři spadaného listí,

čvachtám se jak v brouzdališti.¹⁷

¹⁷ <http://www.predsokolaci.cz/?s=podzimn%C3%AD+stromy>

Pracovní postup: v průběhu týdne jsme spolu s dětmi na vycházkách nasbírali různé podzimní plody a spadané listy z různých stromů, plody jsme sušili v papírových krabicích a listy vložili do knížek, aby se vylisovaly.

Starší děti si samy libovolně vybraly materiál a nejprve bez lepení poskládaly svého skřítko na stůl. Když byly se svým skřítkem spokojeny, vzaly si výkres a postupně vše na něj přilepily.

Mladším dětem pomáhaly učitelky jak se sestavením skřítků, tak s jejich nalepením na výkres.

Technický náčrt pracovního postupu:



18

(skřítkové z přírodnin)

¹⁸ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.3 VÁZA SE SUŠENÝMI KVĚTY

Technika: stříhání, lepení, malování vodovými barvami, razítkování

Materiál: papírový výkres nebo lepenka, sušené květy, sušené listy, větvičky

Pomůcky a nářadí: nůžky, tužka, lepidlo, temperové barvy, štětec, kelímek, voda

Věková kategorie: 3-6(7) let

Zařazení do ŠVP PV:

- Čáry máry s barvičkami – podzimní blok
- Vůně a barvy podzimu – změny v přírodě

Klíčové kompetence:

- neustále získávat nové poznatky o přírodě pozorováním, experimentováním, praktickými zkušenostmi
- chápat prostorové pojmy (nahore, vlevo, vedle, ...)
- vyvinout úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení

Motivace:

- vycházka po okolí MŠ, sběr různé trávy a lučních kytíček
- společné vytvoření venkovní dekorace
- báseň

Sluníčko a podzim

Sluníčko se rozloučilo
s kytíčkami, s travičkou,
na cestu jim zamávalo
paprskovou ručičkou.
Jděte všichni honem spát,
musím podzim přivítat.¹⁹

¹⁹ <http://www.predsokolaci.cz/?s=slun%C3%AD%C4%8Dko+a+podzim>

Pracovní postup: jako první jsem připravila dětem šablonu vázy, kterou si obkreslily na tvrdý papír. Vázu vystřihly a vodovými barvami si ji libovolně namalovaly.

Než stačila barva uschnout, připravily si děti velký výkres, na který si opět obkreslily šablonu vázy a pomocí otisků nabarvených listů vytvořily pozadí.

Poté si připravily sušené květy k přilepení. Květiny lepily tak, aby stonky byly jako by ve váze, kterou měly obkreslenou a květy byly nad hrdlem vázy.

Když měly květy nalepené, natřely celý obrys vázy lepidlem a přilepily barevnou vázu podle obrysu.

Technický náčrt pracovního postupu:



(vázy s přírodninami)

²⁰ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.4 DÝNĚ NA HALLOWEEN

Technika: frotáž

Materiál: krepový papír (oranžový, zelený)

Pomůcky a nářadí: nafukovací balonek, lepidlo, voda, nádoba, nůžky, rukavice, provázek, mikrotenové sáčky, fixy

Věková kategorie: 5-6(7) let

Zařazení do ŠVP PV:

- Čáry máry s barvičkami – podzimní blok
- Kdo mi pomůže – „Ať žijí duchové“

Klíčové kompetence:

- dovede postupovat podle instrukcí tak, aby se dobralo výsledku a získalo tak uznání a ocenění
- raduje se z toho, co samo dokázalo
- porozumět citovým prožitkům a náladám druhých

Motivace:

- komunikativní kruh – co je to halloween, kde a jak se slaví, jak vypadá tento svátek u nás
- výroba duchů z ubrousků
- návštěva hřbitova, zapálení svíček
- báseň

Halloween

Jednou venku, při setmění
děti v strašidla se mění.
V okně dýně, uvnitř svíčka.
Halloweenská mají trička.

Od domu k domu běhají
a koledu všem říkají.
Dejte nám sladkou koledu,
nebo vám něco provedu.²¹

²¹ <http://www.predskolaci.cz/?p=8131>

Pracovní postup: nejprve jsme si připravili všechny pomůcky, rozředili lepidlo s vodou, nastříhali a natrhali krepový papír a nafoukli nafukovací balonky.

V rukavicích jsme namáčeli pásy krepového papíru a postupně různými směry přikládali na balonky tak, aby se překrývaly a nezůstalo volné ani místo (vrstvy musíme udělat alespoň tři i více).

Po dokončení lepení vrstev učitelka balon ovázala tak, aby provázky tvořily téměř stejně široké díly. Takto hotovou dýni jsme dali mezi dva menší mikrotenové sáčky, aby opravdu byly jen na místě dotýkajícím se s podložkou (aby se krepový papír mohl vysušit a vytvořit „skořápku“). Dýně jsme zatížili židlemi a nechali sušit do druhého dne.

Na ztvrdlý, usušený krepový papír namalovala učitelka obličej fixem A děti přilepily zelené listy (také z krepového papíru).

Technický náčrt pracovního postupu:



(materiál, který budeme potřebovat)



(suché dýně , připravené k dokončení)



(hotové dýně)



(dekorace z čerstvých dýní a cuket)

²² zdroj: MŠ Svatoňovice

7.5 ANDĚLÍČEK

Technika: skládání filcu, zamotávání, lepení, vázání

Materiál: bílý a žlutý filc (nebo jiná zbytková látka), vlnitá lepenka (hnědá, žlutá oranžová), lýko, zlaté hvězdičky, gelové barvy se třpytkami (zlaté)

Pomůcky a nářadí: nůžky, tavná pistole (případně herkules), štětec

Věková kategorie: 5-6(7) let

Zařazení do ŠVP PV:

- Kufr plný dárečků – zimní blok
- Čert a Mikuláš

Klíčové kompetence:

- rozpoznávání základních lidských hodnot „dobro – zlo“
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, snaží se podle toho chovat
- zvládat jednoduchou obsluhu (úklid pomůcek, pracovního místa, ...)
- sluchově rozlišovat začáteční hlásky

Motivace:

- povídání o Mikulášské nadílce, kdo chodí s Mikulášem, dobro a zlo
- vyhledávání postavy v knížkách a časopisech, jak může vypadat Anděl (rozvoj fantazie dětí)
- malování anděla vodovými barvami a tuží
- báseň

Anděl

A písmenko pro tebe,

Anděl letí do nebe,

Andělka mu štěstí přála

a šátečkem zamávala.²³

²³ <http://www.predskolaci.cz/?s=and%C4%9Bl>

Pracovní postup: z připravených dílů filcu děti skládaly harmoniku. Tu za pomoci kamaráda (učitelky) lýkem v polovině svázaly. Žlutý filc tvořil šaty anděla, bílý křídla.

Po seskládání a svázání obou dílů jsme vzali žlutý filc (sukýnku) a dvě strany k sobě přilepili (vytvořili jsme jako by polovinu kruhu). Po zaschnutí lepidla jsme vzali bílý filc (křídla) a přilepili k sukýnce.

Z vlnité lepenky jsme si ustříhli asi 1cm široký pás, který jsme stočili do kolečka a dle potřeby nechali povolit (podle velikosti andělíčka) a přilepili.

Lepenkou jsme protáhli provázek lýka na zavěšení a z dalšího provázku lýka jsme vytvořili mašličku. Tu jsme přilepili na hlavičku místo vlásků.

Závěrem jsme přilepili hvězdičku a okraje křídel potřeli zlatou barvou.

Technický náčrt pracovního postupu:



(hotoví andílci, připraveni k zavěšení)

²⁴ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.6 ANDĚLÍČEK „2“

Technika: motání, vázání, lepení

Materiál: skořice, dřevěné kuličky (nebo jiné), lýko, provázek, „andělské vlasy“, zlaté hvězdičky

Pomůcky a nářadí: nůžky, tavnou pistoli, černý a červený fix

Věková kategorie: 5-6(7) let

Zařazení do ŠVP PV:

- Medvěd v zimě tvrdě spí, vrána se jí nebojí
- Jak pejsek potkal čerta

Klíčové kompetence:

- zacházet s nářadím, výtvarnými pomůckami
- učit se zpaměti krátké texty
- myslet kreativně, předkládat nápady
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch
- respektovat potřeby jiného dítěte

Motivace:

- Mikulášská nadílka
- symboly vánoc – vůně
- báseň

Otvírejte čerti vrata

Otvírejte čerti vrata,

jdem se kouknout na čert'ata.

Čertí kluci, čertí holky,

baští v pekle teplé vdolky.

Peklo, peklo, peklíčko,

máme tady teplíčko.²⁵

²⁵ <http://www.predskolaci.cz/?s=%C4%8Dert%C3%AD>

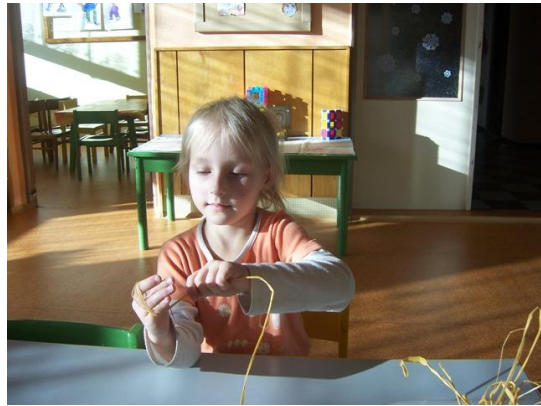
Pracovní postup: lýkem jsme si omotali ruku a uprostřed svázali tak, aby se vytvořila křídla pro andělíčka. Poté jsme z provázku vytvořili „očka“ na případné zavěšení. Z andělských vlásků jsme malé množství odstříhli a ve dlaních mírně zatočili, jako bychom chtěli vyrobit kuličku. Takto připravený materiál jsme již mohli kompletovat.

Nejprve jsme pomocí tavné pistole přilepili ke skořici provázek, poté hlavičku, křídla, vlasy a nakonec zlatou hvězdičku. Po vychladnutí lepidla jsme pomocí fixů domalovali detaily na obličej.

Technický náčrt pracovního postupu:



(materiál, který budeme potřebovat)



(omotávání lýka kolem ruky)



(potřebný materiál na jednoho andílka)



(kompletace andílků)



(hotoví andílci)

²⁶ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.7 PŘÍRODNÍ ZÁVĚS

Technika: navazování přírodního materiálu

Materiál: klacíky, provaz (sisal), sušená kolečka pomeranče a jablka, šišky

Pomůcky a nářadí: zahradnické nůžky, nůžky

Věková kategorie: 5-6 let

Zařazení do ŠVP PV:

- Kufr plný dárečků – zimní blok
- Vánoční stromeček

Klíčové kompetence:

- situace kolem sebe je pro něj přirozenou motivací pro zapojení se do činností na základě nápodoby
- chápe, že vyhýbání se činnostem může mít pro něj nepříznivé důsledky (společné tvoření, zdobení, výstavka výrobků, ...)
- samostatně se vyjadřovat (své myšlenky, nápady, ...)
- poznat a pojmenovat většinu toho čím je obklopeno

Motivace:

- komunikativní kruh – zvířátka v zimě
- vycházka (sběr šišek)
- „ovoce v zimě“ – kom. kruh, zdroj vitamínů a inspirace

Pracovní postup: při vycházce jsme s dětmi nasbírali šišky a také proutky. Šišky se nám do druhého dne krásně v teple rozevřely a tak byly připravené pro naše další tvoření. Také jsme si nasušili kolečka pomeranče a jablíček.

Provaz jsme nastříhali na různé délky a děti začaly s navazováním větvíček, pomeranče, jablíček a šišek. Provázky s přírodninami jsme přivázali na větší klacík, na ten jsem dětem přivázala kratší provázek pro zavěšení.

Technický náčrt pracovního postupu:



(vázání přírodnin na provázek)



(vázání přírodnin na provázek)



(hotové závěsy)

²⁷ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.8 PŘÍRODNÍ ZÁVĚS „2“

Technika: pletení, motání, zavazování, lepení

Materiál: orobinec, větvičky břízy, lýko, provázek, sušené jablíčko (případně pomeranč)
dřevěné korálky, červená stuha

Pomůcky a nářadí: nůžky, tavná pistole, jehla

Věková kategorie: 4-6 let (vánoční tvoření s rodiči)

Zařazení do ŠVP PV:

- Medvěd v zimě tvrdě spí, vrána se jí nebojí
- I myškám chutná cukroví

Klíčové kompetence:

- ovládat koordinaci ruky a oka
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků
- mít povědomí o širším společenském a kulturním prostředí

Motivace:

- tvoření s rodiči
- vánoční jarmark
- vánoční výzdoba MŠ
- báseň

Prosinec

Emilie Bakajsová

Prosinec – poslední měsíc v roce, těšíme se na Vánoce,
na cukroví od maminky – a pak zazní cinký linky,
slyšíme hlas zvonečku, spěcháme k stromečku.²⁸

²⁸ ŠOTTNEROVÁ, D. *Adventní čas*. 1. vyd. OLOMOUC: Rubico, 2005. 118 s. ISBN 80-7346-050-5.

Pracovní postup: u nedalekého rybníka jsem nařezala orobinec, který jsem si připravila pro vánoční tvoření s rodiči.

Nejprve jsme orobinec rozdělali na jednotlivá „stébla“ a vždy tři k sobě svázali provázkem (silnějším koncem). Z takto připraveného orobince děti se svými maminkami upletly copánky různých délek. Oba konce jsme k sobě svázali a vytvořili tak kruh.

Připraveným jablíčkem jsme pomocí jehly provlékli lýko na zavěšení jablka do kruhu, případně také navlékli červené korálky. Jablko jsme přivázali ke kruhu.

Takto připravený kruh si mohl každý podle sebe ozdobit větvičkami břízy, nebo svázaným lýkem, či stuhou.

Nakonec jsme přivázali kousek lýka na zavěšení.

Technický nákres pracovního postupu:



(pletení copánků z orobince)



(pletení copánků z orobince)



(pletení copánků z orobince)



(kompletace výrobku)



29

(hotové výrobky)

²⁹ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.9 VÁNOČNÍ OZDOBY - SLANÉ TĚSTO

Technika: práce se slaným těstem

Materiál: hladká mouka, sůl, voda

Pomůcky a nářadí: mísa, váleček (na těsto), formičky, pečící papír, plech, špejli, barevné tuže, štětec, provázek

Věková kategorie: 3-6 let

Zařazení do ŠVP PV:

- Kufr plný dárečků – zimní blok
- Vánoční stromeček

Klíčové kompetence:

- situace kolem sebe je pro něj přirozenou motivací pro zapojení se do činností na základě nápodoby
- rozšiřuje svoji slovní zásobu
- koordinace ruky a oka, zacházet s pomůckami, materiálem
- naučit se zpaměti krátké texty

Motivace:

- komunikativní kruh na téma vánoční cukroví (z čeho se vyrábí, kdo pomáhá mamince, jaké cukroví mají děti rády)
- pracovní list „vánoční cukroví“ – děti vybarví podle své fantazie a představy
- pečení perníčků, ochutnávání
- báseň

Vánoce

Chumelí se, chumelí, tatínek jde pro jmelí.

A maminka pro ovoce, už se těším na Vánoce.

A kdy budou?

Hnedle, hnedle, v předsíni už stojí jedle.³⁰

³⁰ <http://www.predskolaci.cz/?s=v%C3%A1noce>

Vánoční cukroví

Doma všechno krásně voní,
a ta vůně napoví,
že Vánoce přicházejí
a peče se cukroví.

Všichni při tom pomáhají,
voní cukrem, vanilkou,
dětem se pak v noci snáší
krásný sen nad postýlkou.³¹

Pracovní postup: nejprve jsme si spolu s dětmi udělali slané těsto. Těsto jsme udělali z 2/3 hladké mouky, 1/3 soli a trošky vody.

Z hotového těsta jsme uváleli placku, ze které jsme pomocí formiček vykrajovali různé tvary (ovečka, hvězdička, stromeček, hříbek, čtyřlístek, muchomůrka, srdíčko, ryba), které jsme pokládaly na plech vyložený pečícím papírem.

Když bylo všechno těsto spotřebováno, poprosili jsme naše paní kuchařky, jestli nám naše „vánoční ozdoby“ upečou.

Upečené ozdoby starší děti malovaly tuží a po zaschnutí jsme na všechny ozdoby přivázali provázky k zavěšení.

Vánoční ozdoby jsme uložili do krabičky a za týden spolu s ostatními ozdobami pověsili na náš vánoční stromeček.

³¹ <http://www.predsokolaci.cz/?s=v%C3%A1no%C4%8Dn%C3%AD+cukrov%C3%AD>

Technický náčrtek pracovního postupu:



(zpracovávání těsta)



(připravené slané těsto)



(válení těsta)



(vykrajování pomocí formiček)



(zdobení tuží upečených výrobků)



(hotové výrobky k zavěšení na vánoční stromeček)



32

(zdobení vánočního stromečku)

„Pečení perníčků“



(válení těsta)



(vykrajování pomocí formiček)



33

(připravené perníčky k upečení)

³² zdroj: MŠ Svatoňovice

³³ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.10 VÁNOČNÍ OZDOBY – ZVONEČEK

Technika: lepení

Materiál: ruličky od toaletního papíru, balicí papír (z jedné strany zlatý, z druhé stříbrný), bílý papír, lýko

Pomůcky a nářadí: nůžky, lepidlo, raznice (tvar vločky), děrovačka

Věková kategorie: 3-6 let

Zařazení do ŠVP PV:

- Kufř plný dárečků – zimní blok
- Vánoční stromeček

Klíčové kompetence:

- soustředěně pozoruje, zkoumá, všímá si souvislostí, experimentuje
- při zadané práci dokončí, co započalo
- prožívat radost ze zvládnutého
- utvořit jednoduchý rým
- spolupracovat s ostatními

Motivace:

- „kouzelný zvoneček“ – kdo ho používá? Mikuláš, Ježíšek
- hra „Slepá kráva se zvoncem“ – hledání dětí podle zvonění zvonečku
- báseň

Vánoční stromeček

Vánoční stromeček v lese voní,
stříbrný zvoneček na něm zvoní.

Houpá se zvoneček na dlouhé niti,
vánoční stromeček plane a svítí.³⁴

³⁴ <http://www.predsokolaci.cz/?s=v%C3%A1no%C4%8Dn%C3%AD+strome%C4%8Dek>

Pracovní postup: učitelka dětem předem připravila ruličky od toaletního papíru, které zkrátila asi o 1/3 a nastříhala z balícího papíru obdélníky.

Děti ruličku natřely lepidlem a položily na okraj obdélníku tak, aby barva kterou chtěly mít na zvonečku byla vespod (zlatá, stříbrná). Kraje balícího papíru přesahující ruličku zastrčily do ruličky.

Pomocí děrovačky udělala dětem učitelka v ruličce dírky na protáhnutí lýka. Lýko při zavázání uzavřelo na jedné straně ruličku a tak vznikl zvoneček.

Pomocí razničky si děti z bílého papíru vyrazily vločku, kterou přilepily buď z jedné, nebo z obou stran na zvoneček.

Tyto zvonečky, stejně jako ozdoby ze slaneého těsta, ozdobily náš vánoční stromeček.

Technický náčrt pracovního postupu:



(materiál, který budeme potřebovat)



(práce s materiálem, lepení)



(práce s materiálem, lepení, balení)



(lepení hvězdičky)



(nedokončené i dokončené výrobky)



(hotové výrobky připravené k zavěšení)



(zdobení vánočního stroměčku)

³⁵ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.11 VÁNOČNÍ OZDOBY – RYBIČKA Z PEDIGU

Technika: pletení pedigu

Materiál: zbytky pedigu, dřevěné korálky

Pomůcky a nářadí: kyblík, voda, nůžky, provázek

Věková kategorie: 4-6 let (akce vánoční tvoření s rodiči)

Zařazení do ŠVP PV:

- Kufr plný dárečků – zimní blok
- Vánoční stromeček

Klíčové kompetence:

- řeší problémy, na které stačí
- známé a opakující se situace řeší samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- spolupracuje s ostatními
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými
- záměrně pozorovat, všímat si nového

Motivace:

- co jíme na štědrý den? Kdo bude jíst rybu?
- výroba papírového kapra
- zdobení vánočního stromečku v MŠ
- pozvání rodičů na tvoření s dětmi
- báseň

Přišel kapr do obchodu

Přišel kapr do obchodu,
chtěl si koupit teplou vodu.

Že prý je mu v řece zima,
že ho zebe za ušima.³⁶

³⁶ <http://www.predsokolaci.cz/?s=p%C5%99i%C5%A1el+kapr>

Pracovní postup: tyto rybičky jsme tvořili společně s rodiči dětí z naší mateřské školy. Byla to první takováto akce, a i když se sešlo velmi málo rodičů, zavládla v mateřské škole opravdu pěkná vánoční nálada.

Nejprve jsem rodičům ukázala, jak vypadá hotová rybička a vysvětlila postup. Poté už jsme se směle pustili do tvoření.

Pedig jsme namočili do vody (aby se nelámali). Z namočeného pedigu jsme nejprve vytvořili tělo rybky a svázali provázkem v místě, kde končí tělo rybky a začíná ocasní ploutev. Potom jsme rybku vypletli opět pedigem. Nakonec jsme pedig podél rybky zastříhli nůžkami, aby rybka měla pěkný tvar.

Místo oka jsme dali dřevěný korálek a tím i zajistili pedig proti vyvléknutí.

Vytvořené rybičky byly sice určeny pro náš vánoční stromček, ale samozřejmě si každý rodič a jeho dítě svoji rybičku odnesl domů.

Technický náčrt pracovního postupu:



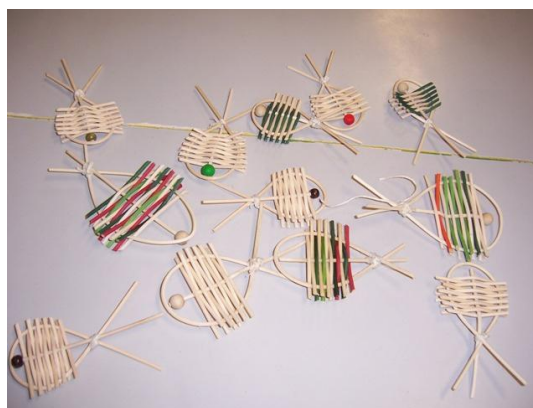
(materiál, který budeme potřebovat)



(výrobarybičky)



(výroba rybičky)



(výrobky, připravené k zavěšení na vánoční stromček)

³⁷ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.12 SNĚHULÁK

Technika: lepení, stříhání, zavazování

Materiál: rulička od toaletního papíru, bílý, červený, černý papír, stará ponožka, provázek

Pomůcky a nářadí: nůžky, lepidlo, děrovačka

Věková kategorie: 3-6 let

Zařazení do ŠVP PV:

- Kouzelná paní Zima
- Sněhulák a zimní radovánky

Klíčové kompetence:

- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- všímá si dění v okolí, které je pro něj přirozenou motivací k řešení dalších problémů
- zachovávat správné držení těla
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)

Motivace:

- hry na sněhu při pobytu venku, stavění sněhuláka
- pokusy se sněhem
- básnička s pohybem

Sněhulák

Sněhulák je panáček, *(ukazujeme „stříšku nad hlavou“)*

má na hlavě plecháček. *(poklepeme si rukou o hlavu)*

Místo očí uhlíky *(ukazujeme oběma rukama na oči)*

a až dolů knoflíky. *(jednou rukou naznačujeme řadu knoflíků)*

Chodí, chodí bos, *(tři velké kroky na místě)*

má červený nos! *(náznak velkého špičatého nosu)*³⁸

³⁸ <http://www.predsokolaci.cz/?s=sn%C4%9Bhul%C3%A1k>

Pracovní postup: připravenou ruličku od toaletního papíru jsme natřeli lepidlem a přilepili část bílého papíru (tělo sněhuláka), přečnívající okraje papíru jsme zastrčili do ruličky. Ze staré ponožky jsme ustříhli tu část, na níž je lem (pružná část lépe drží). Potřeli jsme lepidlem tu stranu ruličky, na kterou jsme chtěli přidělat ponožku. Ponožku jsme navlékli a nechali zaschnout. Sněhulákovi jsme zavázali čepici (ponožku) provázkem.

Nakonec si děti pomocí děrovačky připravily z černého a červeného papíru kolečka, která nalepily sněhulákovi místo očí, nosu, pusy, knoflíků.

Technický nákres pracovního postupu:



(materiál, který budeme potřebovat)



(balení papírové ruličky do bílého papíru)



(balení, lepení, stříhání – výroba sněhuláka)



(balení, lepení, stříhání – výroba sněhuláka)



39

(hotoví sněhuláci – výzdoba MŠ)

³⁹ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.13 SNĚHULÁK „2“

Technika: mačkání, lepení

Materiál: papírové krabice 4ks - tři velikosti, novinový papír, bílá látka (staré polštáře, prostěradla), oranžový a černý papír, dřevěnou násadu na hrábě (jakýkoliv klacek), větvičky břízy, polystyrénové odřezky

Pomůcky a nářadí: tavnou pistoli, lepidlo, nůžky, provázek

Věková kategorie: 3-6 let

Zařazení do ŠVP PV:

- Medvěd v zimě tvrdě spí, vrána se jí nebojí
- I myškám chutná cukroví

Klíčové kompetence:

- koordinovat lokomoci, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- rozvoj schopnosti získané dojmy a prožitky vyjádřit
- posilování prosociálního chování v MŠ, v dětské herní skupině
- prožívat a dětským způsobem vyjadřovat co cítí

Motivace:

- první sníh
- zdobení perníčků „sněhovou“ polevou
- tanec s doprovodem – CD na píseň „Sněhuláci“
- báseň

Sněhulák

Kupa sněhu kluky láká, postavili sněhuláka.

Sněhulák je veliký, z uhlíků má knoflíky,

pěknou bílou náprsenku, do oken nám kouká zvenku.⁴⁰

⁴⁰ <http://www.predsokolaci.cz/?s=sn%C4%9Bhul%C3%A1k>

Pracovní postup: děti z připravených novin mačkaly „sněhové“ koule, které jsem postupně lepila na připravené papírové krabice. Nejprve jsme vyráběli spodní, největší kouli. Po polepení všech stran jsme takto připravenou krabici zabalili do starého polštáře a dalšími zmačkanými novinami vyplnili tak, aby se vytvořila spodní koule sněhuláka. Poté jsme polštář zavázali.

Stejně jsme vytvořili i další dvě koule.

Čtvrtou krabici jsme polepili černým papírem a z něj také vytvořili dvě uši pro hrnec. Zbytky černého papíru děti zmačkaly a tím vyrobily „uhlí“ na dokončení sněhuláka. Z oranžového papíru jsme vytvořili kornout a tak jako všechny uhlíky jsme ho přilepili tavnou pistolí.

Ruce jsme vytvořili také zmačkanými novinami, které jsme zavázali do látkových uzlíčků a přilepili.

Z nevyužité násady na hrábě a pár břízových větviček jsme vyrobili sněhulákovi koště. Větvičky jsme přivázali provázkem a koště bylo hotovo.

Sněhuláka jsme postavili na chodbu mateřské školy a kolem něj rozsypali pár polystyrénových odřezků místo sněhu.

Technický náčrt pracovního postupu:



(mačkání novinového papíru)



(mačkání, lepení)



(spodní koule sněhuláka)



(sněhulák před dokončením)



(sněhulák – výzdoba MŠ)

⁴¹ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.14 MASOPUST - MASKA MEDVĚDA

Technika: frotáž

Materiál: novinový papír, odstřížky kůže

Pomůcky a nářadí: miska, igelit, voda, lepidlo (herkules), štětce, temperové barvy, barevné tuže

Věková kategorie: 3-6 let

Zařazení do ŠVP PV:

- Kouzelná paní Zima
- Masopust - karneval

Klíčové kompetence:

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje
- rozhodovat o svých činnostech
- dovede využít informativní prostředky (knížky, encyklopedie,...)
- učit se nová slova, aktivně je používat
- naučit se nazpaměť krátké texty

Motivace:

- v komunikačním kruhu přiblížení lidové tradice „masopust“
- pohádka „O třech medvědech“
- hra „Vodění medvěda“
- báseň

Masopust

Masopustní veselice veselá je převelice.

Lidé vodí po vesnici medvěda i medvědici.

Tancuj, tancuj, medvěde, karneval se povede.⁴²

⁴² ŠOTTNEROVÁ, D. *Zima*. 1. vyd. OLOMOUC: Rubico, 2005. 119 s. ISBN 80-7346-059-9.

Pracovní postup: děti nejprve roztrhaly noviny na různě široké pásy a další tvary. Když byly noviny natrhané, připravili jsme misky, které jsme přikryli igelitem. Na takto připravené misky děti postupně nanášely papír potřený lepidlem, rozředěným vodou. Až byla vrstva dostatečně silná, nechali jsme novinový papír na miskách vysušit do druhého dne. Učitelka vytvarovala z novin, namočených v lepidle, uši, které také nechala usušit do druhého dne.

Druhý den jsme usušené noviny potřeli temperovými barvami (uši tuží) podle potřeby. Barvu jsme nechali opět zaschnout.

Hotový korpus jsme sundali z misek a podle potřeby dotvořili. Medvědovi paní učitelka namalovala oči a pusku a společně s dětmi nalepili medvědovi kožešiny.

Technický náčrt pracovního postupu:



(trhání novin na proužky)



(natírání novin lepidlem, vrstvení)



(zasychání lepidla)



(zasychání barvy)



(barvení tuží detailů masek)



(hotová maska medvěda)



(maska klauna)



(maska sluníčka)

43

⁴³ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.15 TULIPÁN

Technika: malování, lepení, namotávání

Materiál: papírová plata od vajec, vyfoukaná vajíčka, špejle, zelený krepový papír

Pomůcky a nářadí: nůžky, vodové barvy lepidlo, barevné tužky, štětce, skleničky, vodu, tavná pistol, stojánek z hlíny na zapíchnutí špejlí s vajíčkem a papírovou proložkou

Věková kategorie: 3-6 let

Zařazení do ŠVP PV:

- Sluníčko se probudilo
- Hody, hody, doprovody

Klíčové kompetence:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- vyjadřovat samostatně své úsudky, pocity
- nalézt nová řešení
- vyvinout úsilí na dokončení činnosti
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí

Motivace:

- téma „Příroda na jaře“
- vycházka vesnicí, pozorování rozkvetlých tulipánů v zahradách
- živé tulipány ve vázičce
- pracovní list „tulipán“
- báseň

Tulil se pan tulipán

Tulil se pan tulipán k tulipání, byl tak sám.

Tulipání šťastná byla, též se k němu přitulila.⁴⁴

⁴⁴ <http://www.predskolaci.cz/?s=tulil+se+pan>

Pracovní postup: jako první jsem s dětmi nabarvila vyfouklá vajíčka, barevnou tuží. Dále jsme zelenou barvou natřeli připravené části z proložek od vajíček.

Než barva zaschla, připravili jsme si zelený krepový papír, ze kterého jsme nastříhaly asi 3cm široké proužky. Ty jsme potom namotali na špejle (stonek tulipánu). Z krepového papíru jsme si také připravili listy tulipánů.

Pomocí tavné pistole jsme celý tulipán zkompletovali a poté vytvořili jarní výzdobu ve třídě mateřské školy.

Technický náčrt pracovního postupu:



(malování vajíček)



(malování rozstříhaných plát od vajíček)



(namotávání krepeového papíru na špejli)



45

(konečné výrobky)

⁴⁵ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.16 VELIKONOČNÍ DEKORACE

Technika: malování

Materiál: sádra, voda, papírová plata od vajec, zelený krepový papír, zelený sisal

Pomůcky a nářadí: nádoba na sádro, silikonová forma, barvy, štětce, tavná pistol

Věková kategorie: 3-6 let

Zařazení do ŠVP PV:

- Sluníčko se probudilo
- Hody, hody, doprovody

Klíčové kompetence:

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- chápat slovní vtíp a humor
- rozlišovat některé obrazné symboly
- myslet kreativně
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování (doma, v MŠ, na veřejnosti)
- vnímat že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný

Motivace:

- pokus s vodou a sádro (jak využít tohoto procesu?)
- sádrový odlitek pro kamaráda
- příprava „Velikonočního jarmarku“
- vycházka vesnicí, pozorování domácích zvířat

Pracovní postup: na základě vyzkoušeného pokusu se sádrou a vodou jsme společně s dětmi vytvořili sádrové odlitky kohoutků, slepiček, kuřátek, hus a vajíček. Tyto odlitky si děti mohly dle své fantazie (podložené skutečností) různě vybarvit.

Dále jsme natřeli papírové proložky od vajec zelenou barvou.

Po zaschnutí barvy jsme vycpali zčásti proložky krepovým papírem. Krepový papír jsme dále pokryli zeleným sisalem. Sádrové odlitky jsem přilepila tavnou pistolí a velikonoční dekorace byla hotova.

Technický náčrt pracovního postupu:



(malování sádrových odlitků, plat od vajec)



(malování sádrových odlitků)



(Velikonoční dekorace)

⁴⁶ zdroj: MŠ Svatoňovice

7.17 PTÁČEK

Technika: malování, lepení

Materiál: papírové ruličky od toaletního papíru nebo kuchyňských utěrek, voda, červený a bílý papír, peříčka, lýko, provázek

Pomůcky a nářadí: kelímky, štětce, nůžky, tavná pistole, lepidlo, děrovačka, černý fix, děrovačka

Věková kategorie: 3-6 let

Zařazení do ŠVP PV:

- Pozor, pozor, zvířátka, podzim klepe na vrátka
- Vlaštovičky čířikají, o čempak si povídají

Klíčové kompetence:

- zvládnout základní pohybové dovednosti
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky)
- soustředit se na činnost a její dokončení
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí

Motivace:

- povídání s dětmi o odletu ptáků do teplých krajín
- pozorování ptáků při vycházce
- zpěv písně „Písnička o vrabci“
- báseň

Vrabc – Čimčarala

Čimčarara, čim, čim, čim,
že je zima, to já vím.
Moje šaty z peříčka,
profoukala zimička.

Čimčarara, čim, čim, čim,
hodné děti poprosím,
schovávejte drobečky
pro ubohé vrabečky.⁴⁷

⁴⁷ <http://www.predskolaci.cz/?s=vrabec>

Pracovní postup: děti dostaly „domácí“ úkol. Měly si přinést různá peříčka, která najdou doma na dvorku nebo cestou, když půjdou do MŠ. Když děti peříčka donesly, jako první jsme si nabarvili vodovými barvami ruličky od toaletního papíru. Každé dítě jednu ruličku velkou a jednu poloviční, kterou jsem jim rozstříhla.

Než zaschnuly barvy, připravili jsme si z červeného papíru zobáčky a vybírali ta správná peříčka pro naše ptáčky. Také jsme z lýka připravili ptáčkům „chocholku“.

Po zaschnutí jsme k sobě obě ruličky přilepili, tavnou pistolí připevnili chocholku z lýka, zobáček a peříčka. Po vychladnutí lepidla jsme pomocí černého fixu, nebo děrovačkou a nalepením bílých koleček, dodělali ptáčkům oči.

Nakonec jsme ptáčkům přidělali provázek tak, abychom všechny ptáčky mohli pověsit na strom v chodbě MŠ.

Technický náčrt pracovního postupu:



(malování papírových ruliček vodovými barvami)



(malování)



(potřebný materiál k dokončení ptáčků)



(kompletace ptáčků)



(výstava ptáčků – dekorace MŠ)

⁴⁸ zdroj: MŠ Svatoňovice

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce je snaha připomenout nebo seznámit její čtenáře s možnostmi využívání přírodních materiálů při výuce praktických činností v MŠ a jejich vlivem působit na postoj dětí k přírodě.

Úvodní část je věnována objasnění pojmů, vztahujících se k lidové tvorbě, zvykům atd. Další kapitola se věnuje přírodnímu materiálu. Podkapitoly popisují přírodní materiál (dřevo, papír), dále materiál, který lidé mnohdy bez užitku vyhazují a přitom by ho mohli použít pro další tvoření. Poslední skupinou je „další potřebný materiál“, který potřebujeme ke tvoření, kde řadíme i pomůcky, bez kterých bychom se při výrobě jakéhokoli výrobku neobešli.

Čtvrtá část je věnována RVP PV. Jsou zde uvedeny klíčové kompetence, které by měly děti získat při správném didaktickém postupu a přístupu nejen při práci s přírodními materiály. Taktéž formy a metody práce a didaktické zásady, které je nutno znát a dodržovat při výuce praktických činností, stejně jako pravidla bezpečnosti a hygieny při práci, které jsou popsány v následující kapitole.

Teoretická část je ukončena informacemi o MŠ Budišov nad Budišovkou, a odloučeném pracovišti – MŠ Svatoňovice, kde v současné době působím.

Praktická část je souborem metodických listů výrobků z různých materiálů. Někdy byl použit materiál tak, jak byl nalezen v přírodě, jindy jsme použili i materiál, který byl již nějak zpracován a upraven člověkem.

Metodické listy jsou zpracovány tak, aby si každý čtenář této práce mohl daný výrobek sám vyrobit. Je zde popsán postup, který je doložen fotografiemi. U každého výrobku jsou vyjmenovány další motivační činnosti pro děti.

Obecně lze konstatovat, že většině dětí se práce s přírodními materiály líbí. Tyto činnosti zároveň ovlivňují jejich postoj k přírodě. A také napomáhají při rozvoji jejich manipulačních a motorických schopností jak s nástroji, tak s materiály.

RESUMÉ

Při práci na výrobcích jsem se snažila co nejvíce využít přírodních materiálů. Protože je sběr přírodních materiálů závislý na ročním období, nevyhýbala jsem se ani práci s ostatním drobným technickým materiálem.

Práce s přírodním materiálem je příjemná jak pro dospělé, tak pro děti. Motivací pro samotné tvoření je dětem i sběr přírodnin a dalšího materiálu. Dokáží ihned vymyslet, co vše by se z daného materiálu mohlo vyrobit, nebo k čemu ho použít.

Děti si v pracovních činnostech během práce na výrobcích rozvíjí jemnou motoriku, osvojují jednoduché pracovní postupy, učí se novým dovednostem při používání různých nástrojů. Dále si děti rozvíjí svoji fantazii a estetické cítění a vznikající výrobek jim tak přináší pocit radosti, což vytváří jejich pozitivní vztah k dalším činnostem. Kromě toho si samozřejmě upevňují návyky a zásady bezpečnosti a hygieny práce.

RÉSUMÉ

During the handicraft work I have tried to use natural materials as much as possible. Because the reason that the pickup of natural materials depends on the season I have not avoided the work with other tiny technical material.

The work with natural material is pleasant for adults and the children as well. The motivation for the creation itself is also pickup of products of nature and other materials. Children are immediately able to think up what they can make from given materials or how to use it.

Children develop fine motor activity in work activities during the handicraft work. They also acquire simple work procedure; they can learn new skills during the use of different tools. Children develop their fantasy and aesthetical feelings as well. The arising product brings joy to them that create their positive relation to another activity. With the exception of it children naturally build up their habits and principles of safety and hygiene of work.

Seznam odborné literatury a pramenů:

1. BESTAJOVSKÝ, M., *Lidové obyčeje a nápady pro šikovné ruce Jaro*. Brno: Computer Press, 2004. 64 s. ISBN 80-251-0160-6.
2. DOŇAROVÁ, V., *Co umí barvy, nůžky, lepidlo*. PRAHA: Portál, 2007. 120 s. ISBN 978-80-7367-293-5.
3. DOŇAROVÁ, V., *Co si dneska vytvoříme?* PRAHA: Portál, 2008. 184 s. ISBN 978-80-7367-481-6.
4. FIXL, J. - VONDRUŠKOVÁ, A., *Ruční papír*. PRAHA: Grada, 2007. 47 s. ISBN 978-80-247-1639-8.
5. FROLEC, V., *Prostá krása: deset kapitol o lidové kultuře v Čechách a na Moravě*. Praha: Vyšehrad, 1984. 302 s.
6. KOČMAN, J. H. *Médium papír*. Brno: Vysoké učení technické, VUTIUUM, 2004. 87 s. ISBN 80-214-2626-8.
7. KOHLOVÁ, M., A., *Výtvarné hrátky pro děti*. PRAHA: Portál, 2006. 188 s. ISBN 80-7367-163-8.
8. KOLEKTIV AUTORŮ, *Velká kniha nápadů z přírodních materiálů*. Ostrava: Anagram, 2007. 80 s. ISBN 978-80-7342-094-9.
9. NEJEZCHLEBOVÁ, K. *Dekorování papíru*. Brno: Computer Press, 2004. 90 s. ISBN 80-251-0294-7.
10. OHLOVÁ, M. A. *200 výtvarných činností*. PRAHA: Portál, 2010. 272 s. ISBN 978-80-7367-820-3.

11. OHLOVÁ, M. A. *Výtvarné činnosti pro malé děti*. PRAHA: Portál, 2011. 128 s. ISBN 978-80-7367-904-0.
12. OHNSOVÁ, S. *Vyrábíme s dětmi*. : Mladá fronta, 2010. 128 s. ISBN 978-80-204-2189-0.
13. OROVÁ, J. *Ateliér výtvarných nápadů*. PRAHA: Portál, 2008. 136 s. ISBN 978-80-7367-440-3.
14. *Ottův slovník naučný XXVII*. Paseka: Argo, 2002, 904 s., ISBN 80-7203-446-4.
15. PIA, P. *Veselé postavičky z přírodních materiálů*. Ostrava: Anagram, 2009. 32 s. ISBN 978-80-7342-175-5.
16. PIA, P. *Tvořit se dá ze všeho*. Ostrava: Anagram, 2011. 143 s. ISBN 978-80-7342-175-5.
17. *Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2004.
18. RFFOVÁ, U. - BURKHARDTOVÁ, I. *Velká kniha pro malé mistry*. PRAHA: Ikar, 1995. 224 s. ISBN 80-7202-659-3.
19. SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. PRAHA: Grada, 2008. 328 s. ISBN 978-80-247-1821-7.
20. SLAVÍKOVÁ, V. - SLAVÍK, J. - ELIÁŠOVÁ, S. *Dívej se, tvoř a povídej*. PRAHA: Portál, 2007. 200 s. ISBN 978-80-7367-322-2.
21. SMUTNÁ, I. *Nápady pro tvořivé děti*. PRAHA: Portál, 2009. 120 s. ISBN 978-80-7367-620-9.

22. ŠIMŮNKOVÁ, E. - KUČEROVÁ, I. *Dřevo*. Praha: STOP, 2000. 134 s. ISBN 80 902668-4-3.
23. ŠMIKMÁTOROVÁ, P. *Nápady na podzim a zimu*. BRNO: Computer Press, 2007. 80 s. ISBN 80-251-1785-9.
24. ŠMIKMÁTOROVÁ, P. - GEISLEROVÁ, K. *Nové vánoční nápady*. BRNO: Computer Press, 2008. 80 s. ISBN 80-251-2345-4.
25. ŠOTTNEROVÁ, D. *Velikonoce*. 2. vyd. OLOMOUC: Rubico, 2004. 125 s. ISBN 80-7346-044-0.
26. ŠOTTNEROVÁ, D. *Vánoce*. 2. vyd. OLOMOUC: Rubico, 2004. 117 s. ISBN 80-7346-041-6.
27. ŠOTTNEROVÁ, D. *Adventní čas*. 1. vyd. OLOMOUC: Rubico, 2005. 118 s. ISBN 80-7346-050-5.
28. ŠOTTNEROVÁ, D. *Zima*. 1. vyd. OLOMOUC: Rubico, 2005. 119 s. ISBN 80-7346-059-9.
29. ŠOTTNEROVÁ, D. *Léto a podzim*. 1.vyd. OLOMOUC: Rubico, 2006. 126 s. ISBN 80-7346-066-1.
30. ŠOTTNEROVÁ, D. *Jaro*. 1. vyd. OLOMOUC: Rubico, 2007. 128 s. ISBN 978-80-7346-074-7.
31. VONDROVÁ, P. *Výtvarné techniky pro děti*. PRAHA: Portál, 2007. 160 s. ISBN 978-80-7367-329-1.

Internetové zdroje:

<http://www.ceske-tradice.cz/>

<http://www.predskolaci.cz/>

http://verunka.hippyart.net/s_detmi.php

<http://www.lencinkosicek.estranky.cz/>

<http://www.vytvarka.eu/>

<http://www.i-creative.cz/>

<http://www.tvorivyamos.cz/show.xh4>

http://cs.wikipedia.org/wiki/Hlavn%C3%AD_strana

Fotografie:

zdroj: MŠ Svatoňovice

Použité zkratky:

RVP PV – Rámcově vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

ŠVP – Školní vzdělávací program

TVP – Třídní vzdělávací program

MŠ – Mateřská škola

OÚ – Obecní úřad

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Zdeňka Sventková
Katedra nebo ústav:	Katedra technické a informační techniky
Vedoucí práce:	Janu Miroslav, RNDr. Ph.D.
Rok obhajoby:	2012

Název práce:	Lidová tvořivost - využití přírodních materiálů v praktických činnostech v mateřské škole
Název v angličtině:	Folk creativity - the usage of natural materials in practical activities in nursery school

<p>Anotace práce:</p>	<p>Bakalářská práce „Lidová tvořivost - využití přírodních materiálů v praktických činnostech v mateřské škole“ přibližuje čtenářům nejen lidové tradice, ale také popisuje některé lidové zvyky podle starých pranostik, představuje různý přírodní materiál a jeho praktické využití v prostředí MŠ.</p> <p>Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.</p> <p>Teoretická část seznamuje čtenáře s lidovými tradicemi a zvyky během roku, s přírodním materiálem, jeho vlastnostmi a možnostmi použití. Rámcově vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (dále jen RVP PV) je téma další části, která se snaží čtenáři přiblížit problematiku prostředí MŠ a ukázat jak je možno dítě rozvíjet prostřednictvím různých činností.</p> <p>Praktická část nabízí čtenáři pracovní postupy výrobků z různých, běžně dostupných materiálů dle kterých je schopen daný výrobek vyrobit. V popisu je vždy uveden jak potřebný materiál a pomůcky, tak také výčet některých motivačních činností. Technický postup je doložen názornými fotografiemi.</p>
<p>Klíčová slova:</p>	<p>Lidové tradice, zvyky, pranostiky, tvořivost, přírodní materiál, pracovní činnosti, výrobek, předškolní vzdělávání, mateřská škola.</p>

<p>Anotace v angličtině:</p>	<p>The bachelor's thesis FOLK CREATIVITY ? THE USAGE OF NATURAL MATERIALS IN PRACTICAL ACTIVITIES IN THE NURSERY SCHOOL explains folk traditions to readers but even describes some of the folk customs according to the old proverbs. The thesis also presents different natural materials and its practical use in the nursery school.</p> <p>The bachelor's thesis is divided into theoretical and practical part.</p> <p>The theoretical part informs readers about folk traditions and customs during the year, with natural materials, its character and with possibilities of usage. RVP for pre-school education is the theme of the other part which tries to explain problems of the nursery school to readers and this part also wants to show how to develop a child by way of different activities.</p> <p>The practical part offers to readers handicraft procedures from different, commonly available materials. With these materials the reader is able to make this product. In the description there are always introduced material and tools that are needed and also list of some motivational activities. The technical procedure is supported by illustrative photographs.</p>
<p>Klíčová slova v angličtině:</p>	<p>Folk traditions, customs, proverbs, creativity, natural material, work activity, product, pre-school education, nursery school.</p>

Přílohy vázané v práci:	<ol style="list-style-type: none"> 1. „Barevný svět“ 2. „Košík plný ovoce“ 3. „Čert a Mikuláš“ 4. „Vánoční stromeček“ 5. „Masopust, karneval“ 6. „Sněhulák a zimní radovánky“ 7. „Komu dáme vajíčko“
Rozsah práce:	84 s.
Jazyk práce:	CZ

Seznam příloh:

1. „Barevný svět“
2. „Košík plný ovoce“
3. „Čert a Mikuláš“
4. „Vánoční stromeček“
5. „Masopust, karneval“
6. „Sněhulák a zimní radovánky“
7. „Komu dáme vajíčko“

Větrné a barvy podzimu - barcovný svět

Charakteristika tématického bloku	Thematic change in nature, seasonal weather to nature.
Očekávané výstupy	znát znaky podzimu - změny v přírodě babi leto; proč padá ze stromů listí příprava na zimu - v lese, na zahradě domluvit se slovy i gesty
Specifické cíle, klíčové kompetence	rozvoj verbálního i neverbálního projevu posilovat u dětí zvědavost, zájem, radost
Organizace prostorová	herna, VR, zahrada MŠ, okolo MŠ
Organizace časová	1-2 týdny
Věková skupina	2,5 - 6 let

Nabízené příležitosti a činnosti:

- podzimní počasí - vítr, mlha, mráz....
- otužování - proč se otužovat
- podzimní oblečení - co si obléknu v létě, na podzim...
- pohybová hra „Na vítr“ - pohyb v tématech, str. 39
- napodobování stromu - stoj na jedné noze - druhá noha je opřena
chodidlem o první
- nácvik nádechu, výdechu (prodlužování výdechu) - podzimní vítr
- strom - kmen malujeme temp. barvami, koruna stromu je lepena
z listů (brůzy)
- čaty máry - st. děti - frotáž listů
- skřítek z listů - dle fantazie dětí (různé listy) - tělo skřítko
- drak, MRAK
- drakovička s rodiči

- "Podzimní obrádek" - popis ro vichřice a obrádek, v knize, časopise. (50 výtisků ve výtlačku).
- "Podzimní strom" - prostora barvy. Barevné listy.
- "Rt, zelená a bílá" - předukty dle potřeby, barvkami, pomíčkami, výt. pomíčkami a křídly.
- "Co je to strom" - kresba a výtlaček s knihu, ve dvojicích.
#12: "Na jehle".
- "Kresba písně 'TODŽIH'".
- "Tělo 1-6" (50 1-10) barevné tyčinky.
- "10 pracovních listů: 'Listy jehly dle'".

Hodnocení

Zaměřit se na správné provedení cvičení, odraz při skoky spozorno, stoj na jedné noze, ml. d. s oporou. Děti rády pracují s přírodním materiálem který si samy nasbírají.

Odměnou byla "Drakida" - první alee MS.

Čáry, máry a barvičkami

4

VŮNĚ A BĀRVY PODZÍMU - KOŠÍK PLNÝ OVOCE

Charakteristika tématického bloku	Pozorování změn v přírodě, proměny barev, vnímání zrakově, chuti, čichem. Respektování pravidel soužití.
Očekávané výstupy	Umí pojmenovat ovoce, st. děti velikost (větší, menší) Vnímání barev - najít různé odstíny Reakce na signál a slovo
Specifické cíle, klíčové kompetence	Získávání nových poznatků o přírodě která nás obklopuje, rozvoj fantazie a vlastních nápadů.
Organizace prostorová	Třída, VV, zahrada, okolí MŠ
Organizace časová	
Věková skupina	2,5 - 6 let

Nabízené příležitosti a činnosti:

- Ovoce - co je ovoce; kde roste; jak vypadá; druhy ovoce;
proč jíst ovoce - práce s magnetickou tabulkou.
- Hra „Na ovoce a zeleninu“ - „košík plný ovoce“
- Hrátková hra na: zahrádkářky
: obchod - ovoce-zelenina
: kuchařka - jaké dobroty uvaříme z ovoce?
- Záhada úst - školka plná zábavy - str. 42 (poznávání ovoce podle vůně, chuti)
- Cvičení s míčem - kydání jablko
- hod na koš
- Počítáme kroky a po nich zase skoky (skok skožmo) - st. děti
- St. děti - jaké je jablko... (barva, tvar, vůně, chuť...)
- pracovní list „JABLKO“ „Co patří do podzimu“

mt. děti - malování ovoce prstovými barvami
- klubíčka (jablíčka) - voskovkami

kompot - zavařená sklenice plná ovoce

odsen - KUTALENI

Jablíčko se skutálelo,
víšec nic to nebolelo.
Podívejte jak se koule,
nema' ani jednu bouli,
kutále se, kutále -
to jsme se mu nasma'li.

HRUŠKA

Hruško, hruško, spadni sem,
my tě delu' setřesem.
Třeše máma, třeše děda
a ndš' Kuba hrušky hledá.

písně: Koulelo se koulelo
Měta babka
Maluje sluníčko

Hodnocení

Ml. děti velice baví práce s prstovými barvičkami, více
zařazovat. Ochutnávání ovoce, společné prožitky, zapojil
se i Štěpán (jč pouze jablko). Děti splnily úkol - donést ovoce.

KUFER PLNÝ DÁRKŮ - ČERT A MIKULÁŠ

Charakteristika tematického bloku	Seznámení s tradicí „Mikulášské naděly“, chápat hodnoty jako „dobro“ a „zlo“, rozvoj dětské fantazie a tvořivosti
Očekávané výstupy	posílení hr. motoriky (pohyb na sněhu) rozpoznat dobré a zlého (nepříjemného) nové výtvarné, hudební dovednosti učení se dítě k rodině, přátelům
Specifické cíle, klíčové kompetence	rozpoznat zákl. lidské hodnoty vyjádření pocitů a prožitků významy
Organizace prostorová	všechny prostory MŠ
Organizace časová	1-2 týdny
Věková skupina	2,5 - 6 (7) let

Nabízené příležitosti a činnosti:

- Seznámení s tradicí „Mikulášské naděly“
- Příprava dítě na návštěvu Mikuláše (jak vypadá, kdo s ním ještě chodí, co nosí dělem...)
- Dobro a zlo - kdo je hodný a kdo zlobí
- píseň: Písnička pro čerta
: opakování písní „Podívej kocourku“, „Mik, miku, mik“,
„Jedna koule...“
- básnička pro Mikuláše - „Celý rok jsme hodní byli“
- Čertovské dovedení - cvičení zaměřené na rozvoj hrubé motoriky (skákáni přes přetažené, lavičky, čertovská dráha...); čertovská honička

• tvoření - 3D. ANDĚL - skládání papíru



MD. OMALOVÁNKA - ANDĚL

- zvoneček - trubička z toal. papíru (polepená barevným papírem, svázaná lůčkem + dřevěný korálek



• 3D. procvičení vázání stužek na ozdoby

• ČERT - krabice od mléka



• omalovánky „čert, anděl, mikuláš“



• 3D. prac. list „dlouhé - krátké“

• ~~hodnocení~~

Hodnocení

Aby se děti nebály vyrobit si svého čertíka, každé dítě s mělo svého, mohlo si s ním hrát, při návštěvě Mikuláše čertíka ukázat. Děti se tolik nebály, nadálka byla bez čerta.

Více pracovat s Matějem, než si jistý svoji odpovědi, opakují po ostatních.

KUFR PLNÝ DÁRKŮ : „VANOČNÍ STRONEČEK“

Charakteristika tematického bloku	Inspirovat se lidovými tradicemi - Hřívou. Společně sdílet předvánočního období.
Očekávané výstupy	- Pohybovat se na sněhu. - Přijímat své emoce a nálady. - Vít se blíží k lidem.
Specifické cíle, klíčová kompetence	Přesvědčit, uslovovat, porozumět. Mít smysl pro pomoc ostatním ve hře, činnosti.
Organizace prostorová	terez, III, zahrada s okoli 45.
Organizace časová	1-2 hodiny
Věková skupina	2,5-6 let

Nabízené příležitosti a činnosti:

- "Kdo je to za diváka" - rozhovor o vánočních, co mi vadí, jaké jít.
- Poslech vánočních písní a koledí, zpěv, vánočních a zimních písní. Hrátky písní "SNĚŽÍ" "SNĚHUČKA".
- Hra zdobení vánočního kápě - vytknutí špičky.
• Hra zdobení větví - slepování barevných provázků do větví.
- Vánoční jablko - zdobení (příznaky, bombky).
- Rozvíjet fyzické zdatnosti - vánoční hry s divnými náhodami.
Hra:
• Hry s kámen - zdolat výstup na kámen, tvořit stop na sněhu, stavění sněhuláka, tvořit sněhovou kouli - hod na terč.
- Hra s puntíky - opakovat počet do 10 (20). Rozkládat sněhuláka (Hra).
- Hry s číselníky, které vedou děti k opakování, rozdělit se o dítěte, přijít hračky, sdílet se, vzájemně vyhodit opor.

• hra „na cukráře“ - vaření v kuchyni, ale také skutečné pečení perníčků - zapojení všech dětí

• vánoční přáníčko,
naučebný stromček
na přáníčku dle



fantazie, m.d. pomocí p. učitelky, s.d. pomáhají s přivazáním
slaného těsta

• vánoční besídka - dárčky
- pouštění lodiček
- kolečky
- házení papucí ...

• vánoční atmosféra - pěkné chování dětí ke kamarádům,
půjčování si nových hraček

• S.D. - pracovní list: vánoční stromček v lese

— 11 — dárka ; cukroví

zápisník : „Dopis Ježíškovi“ (le školce je bezta) str. 117

KUFER PLNÝ DÁRKŮ - ČERT A MIKULÁŠ

Charakteristika tematického bloku	Seznámení s tradicí „Mikulášské naděly“, chápat hodnoty jako „dobro“ a „zlo“, rozvoj dětské fantazie a tvořivosti
Očekávané výstupy	posílení hr. motoriky (pohyb na sněhu) rozpoznat dobré a zlého (nepříjemného) nové výtvarné, hudební dovednosti učení se dítě k rodině, přátelům
Specifické cíle, klíčové kompetence	rozpoznat zákl. lidské hodnoty vyjádření pocitů a prožitků významsky
Organizace prostorová	všechny prostory MŠ
Organizace časová	1-2 týdny
Věková skupina	2,5 - 6 (7) let

Nabízené příležitosti a činnosti:

- Seznámení s tradicí „Mikulášské naděly“
- Příprava dítě na návštěvu Mikuláše (jak vypadá, kdo s ním ještě chodí, co nosí dětem...)
- Dobro a zlo - kdo je hodný a kdo zlobí
- píseň: Písnička pro čerta
: opakování písní „Podívej kocourku“, „Mik, miku, mik“, „Jedna koule...“
- básnička pro Mikuláše - „Celý rok jsme hodní byli“
- Čertovské dovedení - cvičení zaměřené na rozvoj hrubé motoriky (skákáni přes přeláčky, lavičku, čertovská dráha...); čertovská honička

• tvoření - 3D. ANDĚL - skládání papíru



MD. OMALOVÁNKA - ANDĚL

- zvonček - trubička z toal. papíru (polepená barevným papírem, svázaná lůčkem + dřevěný korálek



• 3D. procvičení vázání stužek na ozdoby

• ČERT - krabice od mléka



• omalovánky „čert, anděl, mikuláš“



• 3D. prac. list „dlouhé - krátké“

• ~~ráhoění~~

Hodnocení

Aby se děti nebály vyrobit si svého čertíka, každé dítě s mělo svého, mohlo si s ním hrát, při navštívení Mikulášě čertíka ukázalo. Děti se tolik nebály, nadálka byla bez čerta.

Více pracovat s Matějem, není si jistý svojí odpovědí, opakuje po ostatních.

SCHOVÁME SE DO KUFRU

KOUZELNÁ PAKI ZIMA - MASOPUST, KARNEVAL

Charakteristika tématického bloku	seznámení s lidovými tradicemi v období masopustu; společně prožít radost a veselí, poznat humor a vtip; rozvoj tvořivosti a fantazie
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> osvojit si elementární poznatky o lidových zvycích a tradicích v období masopustu umět prožívat a projevovat radost chápat humor a vtip (st. děti rozlišet humor a posměšek)
Specifické cíle, klíčové kompetence	učit se nejen spontánně, ale i vědomě při společných činnostech, se domlouvat a spolupracovat
Organizace prostorová	třída, MŠ, VK, obalů MŠ
Organizace časová	2 týdny
Věková skupina	5-6 (7) let

Nabízené příležitosti a činnosti:

- ✓ k. kruh - co je „masopust“; co k němu patří (např. zabíjačky, karneval, tancovačky)
- ✓ práce s knihou, časopisem - vyhledávání obrázků zvířat (jákou masky si vyrobíme)
- ✓ st. děti frotáž; dotvoření masky barvami; vybarvení pap. ml. děti masky brýlového typu ... masek
- ✓ papírové sáčky - domalovat obličej, nafouknout, zavázat (pomoc ml. dětem)
- ✓ zabíjačka - význam (obohacení slovní zásoby)
 - výroba jitrnice (sílonky naplněné papírem)
 - pohádka „Darbujaň a Pandrhola“
- ✓ hry „Medvědí honička“ „Na masopust“ „Leze, leze had“ ... (Žima - Dagmar Šottnerová)

- taneční a pohybové hry / běhání s koněm ve dvojicích mezi překážkami

✓ vodění medvěda - jeden kamarád

má zavázané oči, druhý ho musí provést mezi překážkami (st. děti)

- výroba „ozembouchu“; krabičky naplněné kroupami - ml. děti

✓ výroba „basy“ - pochováání basy

✓ průvod masek; ze stavebnice domy (pekař, řezník, starosta, holčička); zpěv, tanec; při příznivém počasí

✓ průvod obcí

- píseň: JARO, LÉTO, PODZIM, ZIMA (opakuje se jako tradice)

✓ básničky o „MASOPUSTU“ (viz. příloha)

- akce s rodiči „Stavíme masopust“ - hry s rodiči; výroba škrabošek, společný zpěv, tanec

✓ výzdoba MŠ výrobky dětí

✓ ZIMA - Šottnerová - „DVA MEDVĚDI“ str. 67; „MASOPUST“ str. 41

- poznej kamaráda; jedno dítě hraje který kamarád je ukryt pod maskou

Hodnocení

Toto téma děti velice bavilo, spolupracovaly, zapojovaly se do všech činností, prožívaly spokojenou radost.

✓ masopustním průvodu pro příště st. děti, ml. děti jiná činnost v MŠ, nebo občt cesty.

UCHOVÁME SE DO KUFRU.

①

KOUZELNÁ PANTÍ ZIMA : SNĚHULÁK A ZIMNÍ RADOVÁNKY.

Charakteristika tématického bloku	Formou pokusů a experimentů se seznámí- lost s vlastnostmi ledu a sněhu.
Očekávané výstupy	• Pohybovat se na sněhu a ledu, aktivně pohybo- vat • Být uctivý k přírodě. • Kvalit a množství podle různých smyslů.
Specifické cíle, klíčové kompetence	rozvíjet tvořivost (myslet, sebeupřesňovat). Odhadnout svou sílu, předvídat různé pokusy.
Organizace prostorová	Průtoky a H ₂ , okolo H ₂ , kolem zmrzlá.
Organizace časová	1 týden
Věková skupina	5-6 let

Nabízené příležitosti a činnosti:

- „Zimní radovánky na sněhu a ledu“ - takřka všechny (výhled, kroužení, stání, sněhulák...) to všechno můžeme dělat na sněhu.
Hra: „Uhodni, to děláš!“ (pohybem ztratit různé druhy sportů, činnosti).
- Pohybem zvládnout různé kopy, kroužení na sněhu. Běhání se chůzí na vyrovnaném. Hod sněhovou kouli na úly, do dlaty.
- „Sněhulák“ - prázdné a lepidlem, kypcem, rýžem, (to vytváříme klobouk, rukavice...) nalepování sněhové koule. Společně vystava z žetel.
- „My jsme muzikanti“ - hra na hudební nástroje z předmětů, sněhulák, sněh.“
- „O popíši děj na obrázku - 2-3 věty.“
H₂ přehled přehled obrázky k zimě to sem upatř s patř.
- Hra: „Na otázky s odpověď“ (Proč sněží, proč se zamrzá, proč...)

se můžeme klozet polídit, to je to led...? Rozhovory se D.
• Babi: SNEHUČI!
Svět... Tož tak malinko? Nech vás vaku maminko.
Ještě páda, to my chová, spíš trochu zapadáme.
Máme dělávat práci: my jsme totiž sněhuláci!

PETRKLÍČEK OTVÍRÁ KUFŘÍČEK

(7)

SLUNÍČKO SE PROBUDILO : „KOMU DÁME VASÍČKO!“

Charakteristika tématického bloku	čtení v přírodě - jaro, jarní období velikonoční.
Očekávané výstupy	<ul style="list-style-type: none"> • Rozumět funkci díla. • Těžit se z krásy přírody. • Číst se naprosto pravidla čtenosti.
Specifické cíle, klíčové kompetence	Bezpečnost s kulturou, umění, osvojení poznání.
Organizace prostorová	Trída IV, křeslo, v stolečku IV.
Organizace časová	1 týden
Věková skupina	3-6 (7) let

Nabízené příležitosti a činnosti:

- JARO - období jara „VELIKONOCE“. Co všechno patří k velikonočům.
Obr. rustička, bledá, Tomáškova, koloděj, Hra: „Probudí jaro!“
- Písně o jaru, různé písně „JARNÍ PĚSNIČKA“
CO ZEMĚ JARU!
- Mýrka - velikonočního vejceka 5D
- šlepičky MD.
- velikonoční blahopřání (5D + MD)
- malování vejceka
- Pracovní listy: 5D vyprávění „JARNÍ VÍLA“, „SLUNÍČKO“
MD „JARNÍ KVĚTINY“
- Jarní květiny, obrázky - #10: „to je za obrázek“ (vyřezat, vytvářet slabiky).
- Malování + lepení „koloděj“
- Prominout obratnost dětí, pohybové úkoly s přestovkou přehádky.
Přestovka gup, IV přírodní přehádky. Hra: „Vrabec a sýkorka“.

Velikonoční písnička „Pro vajíčka do košíčka“
Velikonoční vajíčko - st. děti omalovánka

- ml. děti lepení barevných papírů

Velikonoční výzdoba MŠ; JARMARK

„Jaro“ str. 36 pohádka „Jak se roste jako z vody“

- st. děti - změna konce pohádky

- jak roste strom, květina

Zasažení cibulky květiny, staráme se

vycházka - sběr proutků na pomlázku

- pletení pomlázky

pracovní list „Beránek“ - výzvam spojený s velikonoční

hra: kvočna hledá kurátka „Velikonoce“ str. 38

Co patří k Velikonočním — " —

kánsnička: „Vajíčko“

Hodnocení

Tročími děti velmi bavilo, opakovaly si při krojení bary, rozvíjely jemnou motoriku. St. děti zsládaly při krojení dodržet pracovní postup. Ml. dětem dopomoc učitelky.

Nepozdlo se zasadit semínka (cibulku) - pozorovat růst, zsládnout přístě.